

Mahjas Weefis.

Politiskis un literariskis laikraksts.

49. gada gabjums.

Redakcija un ekspedija atrodas Rīgā, Cēnra Plates tipogrāfijā, burtu lētumē un foto-līmigrāfijā pēc Petka bāsa. Stādinajumi maksā: 10 lap. par weenas slejas smalku rakstu rindinu, preesēpustē 30 lap. Ekspedijumi un Mahjas Weefi un stādinajumi sūtāmi uz sēabdu adresi: Bz akonexunio raesora Maacs Biancos, r. Para. (Mahj. Weefa eksp. Rīgā.)

Mahjas Weefis ar peelitumeem maksā:
Ar peesufitšānu eesfēmē:
Par gadu 3 rbl. — lap. 1/4 gadu 1 rbl. 60 lap.
1/4 gadu 1 rbl. — lap.
Rīgā fanemot:
Par gadu 2 rbl. — lap. 1/4 gadu 1 rbl. — lap.
1/4 gadu — 60 lap.
Ar peesufitšānu ašfēmē:
Par gadu 3 rbl. 60 lap. 1/4 gadu 2 rbl. — lap. 1/4 gadu 1 rbl. — lap.

Mahjas Weefis linahk weentell nedelā, trechdeenas. — Ar katru numuru linahk literariskis peelikums un katru mehneli temkopibas peelikums.

Manuskriptu eesfūtājeem jopasno rebahtāji wānu ištē weerēti un adreses. Manuskriptu peesufitot jeeesneēti ar honorāru peeprojām un leelums (uz pascha manuskriptu). Raksti des sēabdas peesfēmes tēti ušfūtoti par tošēem, par tureem honorāru nam mahjānā. Honorāru linaamā arweem lani gaba jeeurēti, tēti raksti nodruēti wāj weēlātāi ištēru meētu lantē peēj notēzējēša jeeurēšanā. Gēweēkēti un jēti raktis honorāru notētāms peēj drufānām raktis rindinām, raktis peēj drufān lētēem. Raksti lantē honorāru nēlēm, tēti ušfūtāti par tādu, tēti uz honorāru atēzēti. Weēlētēem manuskriptu nēlēt apatēti jēti, ne arī ušfūtāti.

№ 48.

Rīgā, 1. dežembrī

1904.

1905. gadam
„Mahjas Weefa“
un
„Mahjas Weefa Mehnesdraksta“
pastellejums jau peenem.
Ekspedija.

Odekolonja no Ruscha ir laba!

Rasā Jamprowas eelā 4.

Kunngu Skroderu fagreesēju kurfs!

(Stat. stādinajums).

Deemschehl nu nabagu apgabdaschana naw wisur no-
lahytota un beeschi ween weetneeku pulks nabagu apgabdas-
schanas jautajumam nepeegreesch wajašigo wehrību. Pees-
wedot dāschus tumschus satūs, dāšā pateeschām schaumsigu
eespaibu. Sapulžē tita peewesli sēabdi tumschi fakti wairaki.
Tomehr newar šajit, ka nabagu apgabdaschana atrastos wis-
pābrigi behdigos apstāhtos. Ne, ir pagasti, tur ta atronas
preeschānīgā stādinajumi.

Atronotēs nosahāns, nēmas newar eedomatees, ka pa-
stahwot tēi jilweejigam lūsumam, nabagi tomehr waretu palist
neapgohtāti. Tadeht apstāhtim lūhdā, labdas grūhtības
nabagom stahw preeschā, jēms tas dātā pabalstu. Rā jau
atstāhtis, tad teesiba uz pabalstu ir wisem teem, tūti ir
darba nespehigi un otkāht, tureem naw radeneeku. Itai
ja abi sēes apstāhtēti ir kopā, labds war jeret uz pabalsta
dabūschānu un arī tēti weh jeret. Jo kaut gan jautajumu
par darba spēhju resp. nespehju ištēsch ahris, pehdejais
wahrs tomehr weh arweem peesfēti weetneeku pulkam. Pees-
meheam, ja lūhdēis jaudēis lūhdēis ahris wānu ahris
par darba nespehigu, tad weetneeku pulks šata, ka wisch
war nopolēti ušturu, stādinajums ar rotam kūrpeesā wāj
strodēra darbus. Arī pat ja pabalsta lūhdēis ir ahris un
ahriss apleezinājis wānu darba nespehju, weetneeku pulks to-
mehr weh atron ištēru, apgalwodams, ka ahriss tā apradis
ar apstāhtēem, ka it swabadi war ištēdi it wisus mahjas
darbus. Šhi šatot, lai buhtu darba nespehigs, tad wājaga
buht pilnīgi kroplim. Bet arī ar to weh pilnīgi nepeeteel,
lai dabūhtu pabalstu, jo otkāht nedrihtēti buht radeneeku.
Ja pagasta ruktos redsams, ka lūhdējam ir dehlis, kuresch
dshwo Austrum-Sibirijā, wāj meita, kura dshwo turpat un
pelna 3 rbl. mehnesi, tad tas ir peeteelofschs lūsumisks
eemēstis, lai atraiditu lūsumu dehl pabalsta. Wāj te naw
stāidri redsams, ka pabalsta dabūschāna no pagasta saweenota
ar leelām grūhtibām?

Dāschām labam pagasta ložeklim buhtu teesiba uz pa-
balstu, bet šhi teesiba pate por fewi nēto nedod. Šhe tūhlin
jētas jautajums par pabalsta mehru, kuru ištēkēti weetneeku
pulk. Pehdejais beeschi ween peepreesch nabagam 3 wāj
5 rubfus gadā un šata, ka ar to peeteel, „lai uštēretu dsh-

wibu“. Bet ne jau tikween tā pabalsta peepreeschāna un
wina mehra notēschāna peesfēti weetneeku pulkam. Ne,
weetneeku pulks nosafa arī, labdā šahrtiba un weidā nabags
ušturams wāj pabalstis ištēschams, t. i. wāj wānu uštēret
pagastā, wāj ištēsch pagastu nandā wāj graudā. Šchabdas
weetneeku teesiba rada fetofschas parahdības. Ja weetneeku
pulkam uz peenahjigo eesfēschu pamudinājumu japaleesina
pabalstis, tad lūhdējam, nu šajim peemehram, ja tas dshwo
pēschēti, peepreesch pabalstu graudā. Šastopami arī gab-
jumi, tad truhjigais pagasta ložeklis apmetees ahrpus pagasta
pee saweem brāheem, mahšam un attāhtāleem radeneekem,
tūti nebuht naw speesli wānu uštēret. Tahds nabadschā
tad pa dātāi pahrtēel no radeneeku mišlehtības. Lai Deems
nedod tahdam greesēes pee weetneeku pulka deht pabalsta.
Speebums tūhlin stānēs, lai tahds greeschās apatēti uz pa-
gastu, tur wānu apgabdaschānē peh pagastu weetneeku eesfata un
wajašības. Nēmas jau nēmošāga lūht peh pilnīga pa-
balsta, tam ištēdigi lūhdēti nēdā ne pūst, ne jēturto dātā.
Weetneeki it labi šin, ka brāhtē, mahšas u. t. i. nēlaidis
truhjigo uz pagastu un tahdā jēti attāhtas pahrtim no pa-
balsta šneegschānās. Un tahdā pat šahrtā teel atraiditi lūh-
gumi deht pabalsta paleelinašchānās. Rāht preeschā pat
interesanti gabjumi, tad finamā nabaga uštēschāna pagastā
ištēkēti dāudš dabrgāst, nēdā tad wānam šneegtu peepreesch
pabalstu ahrpus pagasta. Ja tur pagasta weetneeku pulks
war leelites ar sawu waru, tad tas noteel pee nabagu ap-
gabdaschānās.

Nabagu apgabdaschānās weids paschā pagastā ir
divejads, proti, wāj nu wānus uštēra fewiškās nabagu
mahjās, wāj arī toš notod apgabdiidā pee lahdeem pagastu
ložekleem.

Ras atteezās uz pagasta nabagu mahjam, tad jāleezina,
ka wāns beeschi ween nēteel eewehroti un ištēditi paschi
pirmatēseē higienas prahtjumi. Peeteel, ja tēti reif ap-
mellejam tahdu truhjigi eerihtotu pagasta nabagu mahju un
dabūhtim wisai behdigu eespaibu. Rā jau no mahjas no-
sautuma redsams, tad nabagus mitina fewiškā mahjā, kura
fewiškēti preeschā wimeem eerihtota. Rā šchabdas mahjās ne-
buhtu arī grūhtē eewest šahrtību, par to leeti schaubitees. Bet
ne katrā pagastā ir nabagu mahjas. Weens pagasts ap-
meerinas ar lahdam nelahdam telpam pagasta nama behdinos
wāj pagrādā, jēti pagasts atkal nonomā tahdu pūšagurwāschu
dshwojānu ehtu lahda fewneeku mahjā. Te nu noteel, ka
nabagi teel sabahstē tikpat tā šlēs mūžā, nēstāto ne uz we-
jumu, ne uz dshwumu. Šhe šastāpēet ir mahjābrāhigo, ir
treelas kēto nekūstōschē gulošō wejiti, ir kusu ahrpāhtiga,
tas murmina pee fewis nēaprotāms wahrdus, ir kroniškē
šlūs, ir šlūdigās weenes, kuras latrā gabljumā gatawas
fēertes weena otkā pee rihlēs un turpat tāktā paschēpūschōs
behrnus. Druhmi, pateeschām druhmi!

Daschadi raksti.

Nahwigi kustonis.

Jilweks ar sawām gara spēhjam usmetees par kungu
wisem dshwneekem, dāschus padarijis par saweem kalpeem,
dāschus peewarejis ar saweem lēgudroteem lēhdēskēem un ar
witību, bet tomehr weh arweem ir dshwneeki, kuri jilwekam
kaji ušbruhst un deesgan beeschi wānu nowēz. Ši ihpāschē jil-
wēla kundšibai naw šasneedsami dāudš tahdi kustonis, kuras
wisch beeschi ween nēmas nēpamāna un tahēht arī nespehē no
teem ištēgātees. Tahdi kustonis beeschi ir wisfāitigāteem un
top jilwekam dāudš postigati nēdā lauwas un tēgēti, newis
tē dāudš jaur sawu spēhju un dūschību tā jaur sawu nējau-
schību un sawu jēhās lēhdēschu schaumsību. No wisem
kustoneem, par tureem jilwekam naw nēkahda wāra un kuri
ir wisbihtāmāteē, ir tee, kuru eerozis ir nahweklis. Wēwēratšā
lūdam „nahwigi kustonis“, nedomājam weenigi toš, kuri tēti
jilwekam war buht „nahwigi“, bet arī tahdus, kuri jiteem
kustoneem ir nahwigi wāj wismas „jiltēgi“, tā parāstis tekt.

Kustonis, kuri atgānojas ar nahwekēem jeb nahwigam
weelam, „jiltēgi“, mehds buht wahji un bailligi radijumi, kuri
tēti reitim kaji ušbruhst un sawu dšwēsmigo eerozi ištēto tēti
atgānoschānā. Tahēht arī orgāns, tureē nahweklis teel pa-
gātošis un ušglābāts, naw tē lehti eerāngams, tā peemehram
mēschwehēschā rāgi wāj šlēna ištēti. Wēwēratšā organu no
ahreens nēmas newāri pamānit wāj arī tēti tāi gāzūmēstis,
tahd tas patlaban ir darbā. Paschi nahwekē organu pee da-
schādeem kustoneem ir dāschadi eerihtoti un teel arī dāschadi
ištētoti.

Wēwēratšā kaitēgi jilwekam ir kufānu nahwekli. Kamehr
kufāns semēs dāschē no teem ir wisai bihtāmi, tamehr pee
mums ar jil nēkē eewehrojāmeem nahwekē organoem ir
ištēhtotās tēti dāschādas bihtu fūgas. Dbi, kuri dāschur pa-
rahdas jo leelos bāros un toti moza tētiab jilwekus tā topus,
jaur sawu kodumu šajit tēti masu eelāsumu un wairak wāj

masat nepāhtlāmu neeschānu abda. No odeem dur tēti
mahritēs un wānu dšelonis ir dohisch un nobēr ištēab preesch
nahwīgā schēldruma eewadischānās eedurtā wainā, tā arī
preesch barības ušfūschānās. Ddu barība, tā šināms, ir
kustoni un jilweku ašns. Rēhdšigs odb dšelonim ir arī bihtu,
lāpsenu un lamēnu dšelonis, tas ir dohisch un stāw šafarā
ar nahwekē dšēdēri, kura šaturs pa dšelonis eetel dšēlumā.
Tēti bihtu dšelonis naw reifē arī fūšāmāis šmejeris, tas
atrodas pašāi šchē eerozis neatē nelahdu labumu, wāna
ištētoschāna buhtu glūschē nēšprotāma, ja nebuhtu šināms, ka
bites peeder pee šaimēs, kuras lūsumēem wānam ahr japa-
kūsa. Pate bite, sawu eerozi ištētošē, ahrēet bojā, un
winas eerozis un nahwe nāhtuschē par labu šaimēi, wispahribai,
kura jaur to teel ahrfargata, jo itweens dshwneeks baidās
šahpīgā dūšreena un leel bites meerā. Tahēht arī bites dšē
tēti tad, tad winas teel trauzetās; par wiltību pee wānam
newar buht runa, jo sawu tumumu winas pasludina jaur
diktū šamešchānu.

Tā tad lēhdšim uštēitēte kufāni ir deesgan nēht-
stāmi un mehds warām preezatees, ka muhsu apgabals ir swa-
bads no nahwigeem šmeekleem. Šchē kustoni wisem ir re-
bigi tētiab sawa ištēta tā arī sawas tumschās dshwēs peh.
Jitādi naw ne masā eemēša baiditees šmeekle, jo muhsu
apgabalos wāni neweem ir glūschē nēšaitēgi, bet pat weh kōi
noderīgi, jo wāni ištēhina dāudš jitu nepāhtlāmu kufānu.
Jitādi tas ir kufāns semēs. Tur ir šmeekle, ihpāschē ištē-
schjoni dšintās, kuri ar sawu kodumu war nonahwēt jilweku.
Šchēem kustoneem pašāi ir ahrē lēhdšigs peefars, tapat tā
wehēschēem; šchā peekara galā, beidšāmā rinki atrodas nah-
wekē dšēdēris, kuresch stahw šafarā ar dšelonis. Pa dšwām
smalkām truhbinām, kuras ištēdšās dšelona smaltē, tēti dšē-
džera nahweklis dšēlumā. Štōrpijōns turas pee sawu upura
peehēvres ar wehšchā schēhrem lēhdšigēem taustēkēem, un

dursta to ar sawu dšelonis. Itālijā šastopams weens tahds
štōrpijōns, kura dšēlumis ir gan kōi šahpīgās, bet tomehr jil-
wētu tas nespehē nogalināt. Jiteem nahwigeem šmeekleem
naw dšelona, nahwekē dšēdēris pee wimeem atrodas wāj nu
augšschōkli wāj arī taustēkē, eewainojumu šmeeklis ištēra
jaur kodumu, tur tad eespeeschās lūhtigās schēldrumis. Taran-
tulas kodums teel dāudšinat pat parunās, lai gan tas naw
wehli ne tē nepāhtlāms tā bihtu dšēlumis.

Nahwekē organu top jo bihtāmāti, jo leelaks ir kustonis,
tam tahdi ir. Šmeekle un kufāni ir šamehrā māsī radijumi,
bet arī šarp leelakeem šastopami deesgan nahwigi. Štarp
mugurkūlāmeem nahwigās atrodams tēti pee šwim un rah-
pūteem. Jēteemes eedshwotājis gan mas no tam šin, ka
šwīs jilwekam dāschāht war buht tikpat bihtāmās tā
ištēhstās; šaldūdeens pee mums tahdi kustoni gan naw ša-
stōpami. Bet par to jo wairak jūhra mitina šwīs, kuras
jilwekam war tapē bihtāmās. Jūhrā, kura apšlālo Arabiju,
dshwo burwja šwīs, kuras meesā ištēhtota ar dšeloneem, ir
tūreem arī ištē nahwigs schēldrumis. Burwja šwīs mehds
gule eerakufēs jūhrās dibena šmiltis. Šwejeekē brādāmi
dāschāhtē usmin šchām ešim, kuresch gut tur nekūstēdāmees.
Rād dšelonis eeduras, tad eewainotā weeta uspampst un diktē
šab. Wehli bihtāmāta ir lahda pleesē, kura arī mehds e-
raktees jūhrās šmiltis. Tās ahrē atrodas lēhdš dšelonis, kuru
ta eēžēht ištēhdš labds nēhtschām tai usmin, un padara tahdas
šahpēs, ka eewainotam usnahš krampi. Ja dšelonis nolūht,
tahd tas sawa lūhtuma deht tēti jēti eēžētees meesā, ka to
newar ištēkē, tā ka nēlaimigājam dāschēis jānomirš. Arī
pee schim šwim dšelonis stahw šafarā ar dšēdžereem, kuros
nahweklis teel pagatāwots un ušglābāts lēhdš leetofschānā.

Kad runa par nahwigeem kustoneem, tad wispirms nahš
prahtā ištēhstās. Jilweks jau no šenseneem laikēem nerim-
šigi jēhās pret šchēem rahpūteem, kuri tam ištēkē it tā
wāja nēschēpēna, negehlga un wiltiga šatōpojums. Jilweks
winas tad arī eēhst un bihtās ar wānu kaitšību. Par
laimi muhsu apgabalos leelāta dātā ištēhstā ir newānigi
un nēšaitēgi kustoni, bet „tās wāja ar to paschu

Nabagu appahdaschana pee pagasta lozjekem naw labata. Parasti gada schatum waj beigas pa pagastu issimo, la tad un tad idos nabagus us torgu. Eronas tee, kuzi weblas nabagus peenemt jawā maife un nu eefabtas torgs. Ka nabagi tiktu labrtigi uftureti, schis jautajums ne pawifam neteel ewehrois, ftaas weenigi uf weifala pufi. Un nepesjigais nabags turpat flusu gaida, lamehr admurs kritiis. Schahda parahdiba wehl schini 20. gadu fimteni!

To wifu ewehroioj zetas jautajums, fahds usdewums peektit femneeku leetu lomifaram nabagu appahdaschana fna.

Ka rebfejams, tad weetneeku pulks peepreesch pabalsta, notej mehru, appahdaschana weidu un fahrtibu. Wabdbas eefahbei turpretim iftums usdod raufstites, la nepesjigee nepaliftu bej appahdbas schahda waj tahda weida. Pascheem noteit pabalsta mehru, tahdas teefbas lomifareem naw.

Waretu domat, la iftumu dewejs, peefchirdams weetneeku pulkam tahdu pafchu waru, lufhojees uf to, la pafchi femneeki nahfufchi pee wifpabrejas pirmas iglithibas, juis nabagu littenim lihdsi un, pamatigi pahfinadami fawu trubzigo fahwofli, winus la peenahlas appahdas. Tomehr ne wifur tas dffiwē nomanams. Sem schahdeem apftahfkeem lomifaru darbiba pagastu appahdaschana fna bija titai tur aktiva, fur wini neatlaidigi prafja pabalsta nospreeschanu waj paleelinafchana. Ja pagasta weetneeki nebija ewehroifufchi leetas ihstos apftahftus, tad lomifari wini nolehnumus aizehlfufchi un usdewufchi teem leetu ifspreest otrreis. Retalos gadijumos weetneeku pulks weenojās ar lomifara domam un tahdejadi tifa fahneegiti labi panahfumi. Turpreti beefchaki weetneeku pulks palifa pee fawa, waj ifdaria fawos nolehnumos titai neejigus pahrgroffjumus, las leetas fahwofli negroffja. Tahda gadijumā lomifaram zits nefas neatifita, la atfal aizeit nolehnumu un leetu nodot wehkreifejai weetneeku pulka zaurfatischana. Bet lamehr leeta atradās ifspreeschana, laifs pagahja un trubzigiats atradās tajā pafchā behdigajā fahwofli la eefahfuma.

Sapulze wifpuffigi apftahfufe nabagu appahdaschana jautajumu, weenbalfigi weenojās, la leeta turpmal newar palift tahda fahwofli la lihdsi schim.

Nabagu appahdaschana ir netif ween la weetneeku pulka teefiba, bet ari peenahfums. Ja tas atfalas peepreest pabalstu teem trubzigeem pagasta lozjekem, fureem peh iftuma tahds peenahfās, waj ari peepreesch to nepeteefofchu, tad weetneeku pulks neifpilda fawu peenahfumu. Bet ar to wini dod eemefu, la wini peenahfumus ifpilda femneeku leetu lomifari.

Gewehroioj fcho apftahfti un nemot wehrā Widsfemes femneeku lit. 689. pantu, fura fajtis, la lomifaru peenahfums, ne tiffween la atteegetees uf nabagu appahdaschana, pahraudfif, la iftums tiktu ifpildits, bet wajadfbas gadijumos tee uf fawu atbildibu un leetojot fawu waru war ruhpetees par iftumiflu prafchu ifpildifchana, fapulze nolehma turetees pee felofchas fahrtibas: Ja weetneeku pulks, nefatotees uf nofajijumeem, las parebseti mineta § 16 un uf diwreifeju preefchneezibas pamudinajumu, arween wehl atteiftees no peenahfiga nolehnuma, tad lomifareem peektit teefba atzelt pagasta weetneeku nolehnumu un fpreest peh apftahfkeem.

Tikai sem schahdeem nofajijumeem tiks nodroffinat un titu pilbitt peewestais 689. pant.

Reife ar nabagu appahdaschana jautajumu tifa flattis ari zauri jautajums par flimu nabagu ahtfeschana, fewifchi par ahtprahrtigu ufturefchana. Tifa noloffis lomifara M. D. Gredindera referat par patwerfmes eerihfofchana preefch ahtprahrtigeem pa weenat latra lomifara eezirni. Schahdas patwerfmes zefschana mafatu apmehram 6000 rubru un winas ufturefchana ifgabus tiftat dauds. Gewehroioj, la latra lomifaru eezirni ir apmehram 30 pagastu, weenreffigi ifdenumi preefch patwerfmes zefschana ifnahftu uf latru pagastu 200 rbl. un tiftat leeli ifdewumi latru gadu. Resubdt naw atffifhams, la fchee neleete ifdewumi pagafteem habtu par fmageem, jo ir jaeewehro tas, la daudfi pagasti tagad ifdod nefalibfinami wairat preefch neahrfejumu flimneeku ufturefchana. Tad ari wairat nenahftu preefchā tahdas behdigas parahdbas, uf furaam atrahdbjam, apftatot pagastu

nifnumu, tapeh; la daschas no tam ir postigas. Naw zilwef papuhlejees ifschert nahwigas no nefaltigam un tauta tit maf nowehroioje ifchufstu dffiwē, la rets tahds titai fin, la ifchufsta nefel, bet fofch, tapeh; ari runa par ifchufstas dffeloni. Ifchufstu nahwigeew arejees organ ir nahwefla fobi, furu gals ir toti fmalts un atpatat atleekis; pafchi fobi atrodas augfchafstis, preefchā. Schee fobi ir dohjt un ougfchā galdā tani etel fanalif if nahwefla dffedfere, fufsch atrodas galdā ap deenineem; dafchreff dffedfere tit leeli, la wini fneedfas lihdsi fprandam, ja, pee dascham obsem tee eemem zeturdafu no wifa fexmens goruma. Pee mums fahfopama flilal weena nahwiga ifchufsta — odfe. Dihwaini, la pret ifchufstu fodumu lihdsi atfohola flupra eebudifchana. Kahdejadi atfohobis padara nahwefli nefaltigu, naw wehl ifftaats; wifpabrim; ftonu nahwefli wehl deefgan maf ifpehrtiti. Wahjhd par nahwigu odfchu nogallnafchana fchur tur iffolitas algas.

Karftu femju nahwigas ifchufstas ir jo leelas un wini fodums ari jo biffhamaks. Indija ween, angtu dakā, ifgabus dabū 20,000 zilwefi galu no ifchufstu foduma. Jo biffhama Seemel-Amerika ir klabarifchufsta, fura fawu wahrdū dabujufe no tam, la winas aife fahfchw no ragoktem rinfkem, furi fustotees klab; no breesfufgajam briftu ifchufstam weena fuga fahfopama Ribt-Affja, un otra, biffhamakā Seemel un Wafar-Affrika. Jo biffhama ari ir lanzettifchufsta, fura gan fahfopama titai uf Martinikas un Luzijas falam Wafajas Antilles un fahneefi lihdsi beffmit pehdu gazumu. Uf wifam jitam falam wina wina atrodama, bet winas weeta par to atfal jitas.

Waretu jau buht, la lanzettifchufsta agraf mlta ari uf jitam falam, fur wina ifftaata zaur leetajam plantafcham. Tarschu raphufti tit weegit naw wif ifchufstam, jo Wabzija wehl arween fahfopama teufstodfe, laf gan tur loti maf tahdu weeta, fur wina wehl waretu ufturetees, jo rets tahds fufchrtis paljis neaprahdbats. Karftas femes ifchufstas war jau dauds dbrifal atpaf patwehrumu, jo tur wif fahdi un tofi aug jo ahtri. Un tairai futurneedru plantafchās lanzettifchufsta fahfopama loti beefchi. Martinikas teefi no winas behg la

nabogu mahjas. Sapulze schahdu projektu zauri flattijufe, oifina to pilngi par leederigu un atflahja patwerfmu zefchana lomifaru finafchana.

Ravjona-Muldena un fawjas flarp flinti tuhffofcheem.

Wifwe „Kreuz Zeitung“ poifneefi felofcho apzerejumu: Kera tehlojos austrumef it ihfa laifa weena peh; otras neifufschas diwas leelas fadurfmef un pallaban fogatawojas treschā, fura warubht buhs wehl leelaf.

Ja tahds preefch lahdeem gadeem buhtu praweetojif, la fchalds gadijums notifs, las buhtu noturets par weenteeff. Japonai preefch tam nabija lara fpehfa un Kreewijai nebija lihdfellu, la lera fpehfu uf tureeni nogahdat un appahdat. Tachnifa, tirdfneeziba un ruhpneneziba lopā ar tahdas tautas apbrifnojamu atffifibas fpehju ir darifufschas schahdu fadurfmi par eefpehjamu.

No pafaules agraf nofchirtā Japana lofch weena zilwela auguma peeaugufe it wifos lautos par waru un lufho fawu eefpaidu arween wairat paplafchinat. Wehfturē schahdam notikumam tuhffif peemehru.

1870. gadā wehl nebija ne weena weeniga dffelfzeta fchimi no pafaules nofchirtā femē un titai ihfa telegrafa linija faweenaja galwas pilfchtu ar Tokohamu. Tirdfneezibas flote bija glufchi neewehrojama. No ta laifa Japana pafahwigi atffififufes. To leezina tagad turu pee 9000 werftu gari dffelfzeti, ap 30,000 werftu telegrafa linijas un tirdfneezibas flote, fahfahwofcha no 1400 twalfoneem, furi lopā fpeh; usnemt 600,000 tonnas.

„Pafahwiga lara fpehfa pawifam tuhffif“, tā ihfi un noteitit fajtis ta laifa grabmatās, ja ari ne glufchi pareff. Bet pareff ir, la wifa lara buhfhana tureff Japana atradās wehl uf widus laifu pamata un titai daschas lara fpehfa nodafas bija apbrunotas ar tā fawjamām „peruffijas plintem“, t. i. ar plintem, furas eet wakō, tad tam galka weeta uf jiltindra ufst ar ahmuru. Te 1872. gadā pahrelojot pahri wifam atffifibas pahahpem (gan pirmas ar daudfeem ffehnumeem) litfs pirmats pamats armijas atffifibai peh; Eropas parauga. Tureff 17,000 wihru ar 4 baterijam iftaifja fawfemes fpehfu, flatts wezu, mahwehrtigu fugu ar 2000 lihdsi 3000 wihru leetu perfonalu iftaifja floti.

Etot uf preefchu it wifos fulturas usdewumof un augot pahahwibai uf pafchu fpehkeem, peeauga ari japani tautas jenteeni, laf nodroffinatū tahlojos austrumos fawu wifkandfibu. Preefch fcheem nolufkeem teem wajadfeja iftopt fawus fpehftus titaf uf fawfemes tā uf uhdema. Ar fiffifu ifturibu wini neatlaidigi fefoja fchim mehrlim. Jau 1882. gadā lara fpehfs meera laifos iftaifja 43,000 wihru, fahneefia 1892. gadā 71,000 wihru leetu fliprumu un pehdejais flattis fchim laram, fahfotees pawairojees uf pufi. Un tahda pat famehrā la flaita fna, lara fpehfs atffififtees ari labuma fna.

Darbu lofuma, furu Japana padarijufe trijos gadu defmitos, ir miffifla. Bet tamlihds ari jafaka, la neraugot uf tautas intelligenzi un roffhu, schahdas leetas neuhftu bijufchus eefpehjamaf bej Eropas ruhpnenezibas un mahjibas eefahfchu pahdbfibas un ja neuhftu iffufititi turpu no Eropas flolotaji.

Waj Eropas pahdbfiba nahfufe par lodu netif ween la uf laifu winas pafchas tirdfneezibai un ruhpnenezibai, bet ari tahda pafchā mehra winas jitam interefem, ir jautajums, uf furu fche nenemamees abidbt. Katra fna Japana jau fchodeen fahw pate uf fawam fahjam un ta nefawfees ari konturet pafaules turgū, tapat la tagad ta ar wifseem „jantlaifu panahfumeem“ jhinas pret to weenu Eropas teelwalfti, fura winaf Austrum-Affija ir par lawelli.

Jaunā, intelligenā, duhfwigā tauta, parahdbama tit ahtpahreji leelu fpehfu, wezo Eiroya leeliffi pahrtifigufe. Jo Japanas panahftum 1894. gadā bija ifkaroti „titai“ pret fimefcheem un atflahti neewehroff. Pat muhfu iglithoto leelafā dofa pafina Japana titai if lugam „Mitabo“ un „Gelfcha“. Tagad nu schahdi ufstati ir fahrtufchi un tam-

no uguns. Un ar pilnu teefhu, jo fchi ifchufsta ir weena no wifnefchepnetalam: ja no winas foduma nenomirfi, tad fetas tomehr ir wifai faunas. Doffeins atrada dauds negeru, fureem zaur fchās ifchufstas nahwefli wifa weena pufe waj ari dafchi lozefli pagalam bija pamirufchi; dafchi atfal no foduma bija prahda fajufufchi. Agraf wina bija dauds beefchā fahfopama neta tagad. Jaunos laifos wini ifchufstafchana eeweffi maf jwehrti — mangl. Un tee tad ari teefcham ifftaudufchi leelu dafu. Tikai postis ar teem mangem, la wini nefcheho ari mahjputnus un bej tam tagad atfal breesfmiti fawairojas fchurfas, furas fawufahrt lanzettifchufstam nodereja par daribu.

Redjams, la zilwela lihdsifki wehl deefgan nepeteefofchi preefch nahwigo ifchufstu ifftaufchana. Semes lungam par fcheem reebigajeem rahpufkem wehl naw nelahda wara. Naw ari nelahdas zeribas, la wifsch dbrifham paspehs ifnifzinat fchos tumsas un wifadu flapftu mihlelajus. Dafchos gabfimeenos lauma, tigeris, degunradfif warubht buhs nohdufchi no femes wifrus, zilwefi tos buhs apawifis, la wifsch jau daschu un pee tam wehl loti derigu fufioni ifftaudis, bet nahwigo ifchufstu flatts lihdsi tam deefin waj buhs to mafnafjees. Starp fcheem lufoneem, faka, pafahw jhina no pafcha fahfuma, un, la leelas, la pafahwes ari lihdsi beigam.

J. W.

Karfeh pret auglotajeem. Londonas mafurigas fchekras breesfmitigi iffufz auglotaji un laf fcho laumumu peh eefpehjas mafinatu, tad tur nodibinajufes lahda beedriba, fura „mafam wihram“ grib atweeglinat naudas fchahfchana. Grafis maf wehrtis, to flinam, un Londonā tahda pat wehrtiba ir penjam (apm. 2 lap.). Beedriba nu nodomajufe kraft fchos neewatos penijus un ufstahbijufe laukumos, wof-falēs, ffolās, fabrifās fchahjams automatus. Ras autonata eemef peniju, tas dabū kwitri, uf furas ufdrufati tahlati nofajijumi par fchahjumeem. Kad fchahjama fahahfufchās 60 tahdas kwitres, tad wifsch tas nonef galwenajā birojā, fur wifam atwer noguldijumu fontu un eebod ifcheku gahmotinu.

lihdsi ari ir peerahdbis, zil leelas pahrgroffbas war notift, reiff fahf fufteetes lahda fmagata leela tautas mafa, fura pe tam ne mafal intelligenā.

Wairat deenu jhmas, furas sem kopeja wahrdā tee apffihmetas par fawjam pee Raonianas un Wufdenas, peefstah tamaf pee wifteelafkem lara notifumeem. Komehr pirmaj apmehram 170—180,000 wihru leels lara fpehfs jhnijsas atftpat flipru eenaidneeku, pee lam latra pufe faudeja 17,000 lihdsi 18,000 wihru un Kreewija tifa fpeesta atfahptees, tur pee Wufdenas jhnijsas latra pufe 200,000 wihru un jhnijsas welti peh; uswaras. Tit leelas fawjas it wifos laifos biffchās foti retas. Kara wehflure ufrahda titai retus tizajam weehfurus, fur uf fawjas lauka abi pretneeki fahwehufchi weeni pret otreem 100,000 wihru fliprumā. Tā wezo greh wehflurē tahds peemehrs waretu buht titai fawja pee Blatdas (479. g. preefch Kristus) garā romeefchu lara wehflure, fahlot no jimbreesfchu fawjas pee Arauffias (105. p. preefch Kristus) lihdsi warenajai Katalaunijas fawjai (451. g. peh Kristus) ufrahda titai buzi schahdu peemehru. Tee fahfopam wifwairat 4. un 5. gadu fimteni peh; Kristus. Leelas fawjas pahffhamas dauds mafal neta mafas (ja par mafam gribam apffihmet tahdas, fur latra pufe jhnijsufchees mafal par 100,000 wihreem) peemehram Benewentura, fawja pee Traffmenas efera, pee Kanejas, Zomas, Widos, Alwe Sefrijas, Farsalus, Tapsus, Zela (voni, vidi, vici) un wehl jitas, flarp tam ari beefchi daudfinatā „Warus fawja“.

Wibus laifos, fawjas, fur jhnijsufchees flinti tuhffofchi, pahffhamas titai fadurfmes ar mofflemu, peemehram pee Poatje, Nizejas, Dorileumas un Antiochijas un leela fawja pee Angoras flarp mongoleem un ofmaneem. Waj ari Austrum-Gotu walffij dibinotees un fadruhpot, Italiā notifufchās fawjas ari bijufchās tiftat leelas, tas paleef nefinome. Titai tas newar buht, la wahju lara fpehfs, ar-radot ungaru un mongofu eeburumuf, jel tad buhtu fahneefis tit leelu flaitu.

Jaunakee laifi no 16. lihdsi 18. gadu fimtenim ir glufchi nahdbifgi no schahdeem peemehreem. Titai pa biffcham weenā pufe ofmaneem ir tit leels flatts, proti 100,000 wihri (peem. pee Wines, Peterwardinas un Belgrades). Flapat ari newrenu fawju Ludwiga XIV. karos newar peffflaitit pee leelajam, tapat ari ne Frieledicha Zeelā fawjas un fahbedroto fawjas pret franfchu republiku, tapat pee leelajam newar peffflaitit fawjas pee Aufferlijas, Zenas, Auereffidas, Gelawas, Frieledantas un Affernas.

Tikai ifchekras fawjas Napoleona laifos ir tahdas, fur abeem pretneekem fahw weenam pret otru pahri par 100,000 wihru, proti pee Wagramas, Smofenflas, Borodnol (Maflawas) un Leppigas. Pat Waterloo fawja naw pe tahdam peffflaitama. Pee Wauenas fahbedroto fpehfu un pee Dredenes franfchu fpehfs, fureem bija leels pahspheh par eenaidneeku, nefahneefja pilnus flints tuhffofchus wihrus.

Bif beefchi peh; tam lart ari naw notifufchi un jleeli pulfi tajos ari naw ufstahdbiti, fawjas flarp flints tuhffofcheem ifjihnitas wehl titai pee Soffertino, Rōniggrājas, Gramolotes un Sedanas. Retelajos fceewu-turku karos, Krimas jant, ne Seemel-Amerikas pilfonu lara naw jhnijsufchees tit leeli pulfi.

Ja ari glufchi nenoleefjam, la warubht ruhpijti jaun fludejot wehfluri, atrafu wehl lahdu peemehru, furu waretu peffflaitit jau minetām fawjam, tad ar to wehl nefahdi neuhftu appahbs pperahdbijums, la tit leelas fawjas lihdsi fchim bijufchās retas. No te noffhmd pahel fawjas fchurpu waj turpu, tad fawjas wifpahr notifufchās tuhffofcham un leelajā flaitā jhnu zilweje jau no wezsem laifkem nopuhlojufes, laf femi ifnifzinatu.

Wehl jo wairat eewehrojami tagadeje lara darbi tahlojos austrumos, fur jau notifufchās diwas fadurfmes flarp flints tuhffofcheem, pee lam weenas pufes lara fpehfs rabits titai pehdjees 30. gabos un otras pufes lara fpehftam japeeteel ar weenigu, neifmehrojami garu fatifimes lihdsifli ar dffimteni.

Weenigā fatifimes linija mums ari fneedf aflehpū, la tagad jitadi neta agrafos karos, notifufchās tit leelas fawjas. Schis dffelfzefch weenā reiff ir fceewu armijas labdaris un

par noguldijumeem mafā 5%, las Londonā no leela fwara, jo tur uf ifchefeem nemehdif mafat procentus. Ari pe fewis mahjās war eerihfot tahdu praktifku naudas fchahfchana. Ras negris fawus penijus meff atflahtos automatos, tas war tahdu liff ufstahdbit pee fewis mahjās. Laifu no laifam fchis fchahjamas lahdsi ifufufcho hantās pilmarotes eerehdu. Ari par fcheem noguldijumeem mafā 5%.

Preffidenta tihtari. Nezil fen awifes flimoja, la Seemel-Amerikas preffidens Ruimelts pawehlejis wairā no ifdod Bostonas laifraftra „Herald“ flinotajam offfialus ifflimjums, tahel la flinotajs neatantā lahrtis eejauzees preffidenta gimenes dffiwē. Bet tahda fna tas notizis? Pahfcho interejanto gadijumu awife „Newyorker Herald“ poifneefi schahdas tufafas flinas. — Seemel-Amerikas patriotiflee pilfoni peh; weza paraduma jaunewehletam preffidentam latreeff mehds dahwinat tihtarus. Weens no fcheem patriotifteen tihtareem nu tizis laufa no fawa drofchā miteles „Waltaja mahja“ Wafchingtonā un preffidenta behni uf lawfuma mahjas preefchā fariftojufchi uf to gatawas medibaf pee lam pats preffidens flattiees pa logu un flirnjigi imehjees. — Sflajts flats — tā pee fewis nodomajis ari Bostonā „Herald“ flinotaje peefuhrtijis fawai lapai humorfifflif flinotajam par retajam tihtaru medibam. Kad Ruifwelts fah flinotajam lahrtis, tas loti fahfchuis (!) fajijis, la wifsch glufchi fadomats un laf gan Woftonas „Herald“ ifdeweff notifumu jamā awife atfauzjis, preffidens aifleeffis ifdeweff netās awifes flinotajam jehlabdus offfialus flinotajums. — Kad amerikaneefchu awifes schahdu preffidenta foli apffihm jufchās par patwaribu, tas gan fawu „lahftu“ drufzin miff flinotajis, tomehr wehl arweenu aifleeffis, iffneegit Woftonas „Heraldam“ offfialas laifa flinas. Par to wif Amerikas preff; fahfchufes leela fahfchutuma wehtra un warubht preffidenta tihtari teel par leelu walfts mifitumu, jo fchee tihtari jau, lufh, peeder pee Seemel-Amerikas brrhwās demokratiflās republikas preffidens gimenes leetam.

bīstamālais cenābnēks, peewē wīsu, kas tai wājādīgs, atīwēd wīsu, kas tai nāv wārs wājādīgs, bet atēm wīnai to labāto, proti — kūsības bīwīwību. Jīgal nūskīrotēes no wīna, kara spēhs wor eet bōjā un tadehī pūksī pēeēbrū- sēes pēe wīna tīl zēeti. Wīss karēch tā tad ir zīhwa pēe sēhs wēenas fatīksmes līnījas. Kītīsejot kara wādōni sēo apīstāhī wājaga eewēhrot.

Sa nu apīstata jautajumu tuwal, labda wēeta abām leelajām zīhnam eerahdama starp leelajām ļaujam, tad wīnas salīhdīstot ar zītām, buhs jāaprobēshojas wēenīgl ar jouna- ļajeem līsteem. So zīt droshī war palāstēes us pēedoteem stāiteem wēojās ļaujās, par to sēlōshāis pēemēhrs. Tā Dīdōrs un Plutarchs pēemēhma, ka ļaujā pēe Arbelas (tura blakus mīnot, tapāt tā Jūsus ļauja Aleksāndera kara spēha wāhīā stāita pēhī pēeēhīnāma stīntuhīstōshu ļaujām) pē- sēēshu kara spēhs bījīs 800,000 ļahīneetu un 200,000 ļahī- neetu. Arīons eet par sēo stāitī wēhl pabrī, kamehr Jū- stīnus pēemē to tīkai pūstīl leelu un Kurzīhs pat tīkai zeturto dāt. Tapāt tas buhs arī ar Tīmura (t taru lāna) 800,000 wīhreem pēe Angoras un Kērboga 600,000 wīhreem pēe Antīohījas.

Starp ļaujām ļaunākā wēhstūrē pīrmo wēetu eemē- latrā sīnā Leīpīgīgas ļauja ar 450,000 kara wīhreem. Wīnai jo tuwu stāhw Rōnīgēgrājas ļauja ar apmēhrām 440,000 wīhreem un tā art tā wēenīgā wīfā wēhstūrē, kur abeem pē- tēneēkeem bīja pabrī par 200,000 wīhreem.

Mūdenās un Ļaonīnas ļaujas stāstāhw no wēhl leelata stāita wātrā wāj masat kopā salarīgu ļautīau, nekā Leīpīgīgas ļauja. Tam nēwar stāhītī pretīm ļauju pēe Grāwelotes, bet wājaga runat par ļauju pēe Mezas (14. un 18. augustā), jo Grāwelotes zīhwa bīja tīkai wēens lojētīs no Mezas ļaujas.

Pēe Mezas par abeem kara spēheem kopā bīja apm. 420,000 wīhru. Pēhī sēhs ļaujas nu nāhītu Mūdena un Ļaonīna, t. i. ja pēedotee stāitī īstāhdos par pāreīseem. Pēe Sedanas un Solferīno abu kara spēhu stāitīs pabrīneēdī knapī 300,000 wīhru. Wāgrama un Smolēnska arī sātneēdī apmēhrām to pasēhu stāitu, turpretīm Borodīna (Rastawa) korotāju stāita sīnā pālēel tāhīu atpāt.

Tomehr moderno leelo ļauju rīnda top zītada, ja wīna nōshīmi sēkīro pēhī tam, labdā mēhrā tās karu īschīhīru- sēas. Arī sēhīnī sīnā pīrmā wēeta pēkīrītī Leīpīgīgas ļaujā, tura dārīja galu Napoleona pāsaulē waldībāi.

Rōnīgēgrāja, Solferīno un Wāgrama īschīhīra kara gola īstāhīumu. Tās abas arī ļauja zētu dīwu ļautu polī- tīstāi atdīstīghānāt. Sedana un Meza ļaupīja Franzījāi dīwus kara pulkus un Napoleonam III. troni, tomehr nē- spēhīja ļawēt sēes slawēno pētefīstū, ļautīshu arī pēhēdējā- nēhīja panāhīumu. Smolēnska un Borodīna turpretīm nē- la nēīschīhīra un tās pās sātams arī par Ļaonīnu un Mū- denu. Gan pēhī pīrmājām ļaujām wējā zaru pīlēhta kīta eēnādnēēu rōkas, tā tagad warwūht dūshīgī atīstāhīwētā Bort-Artura, bet karēch tadehī wēhl turpīnāseēs tapāt tā 1812. gadā.

Usmanīgs nōwēhrotājē buhs pamanītīs, ka japānu ofensīwa pēhēdā lāitā stīpī pēeguruse. No ļauna tā wāretu atdīshīwētēes tīkai pēhī tam, kad tītu swābada Bert-Arturas aplentīshānas armīja, bet Japāna tomehr fāwu armīju war pāsīpīrat wēenīgl ar ļaunūstāhībīteem pulkēem, kuru ļaujas wēhrtība nōw tīl leela, tā tagad us kara ļauja atronōshāi armījāi. Kēwēwījas apstāhīlī sēhāi sīnā turpretīm pāwīsam zītādī. Gan wīrēkūndīshā pahr jūhru japāneem wārs nāv atēmēma un kēwēu flotes atleelas warwūht wāretu ī- leetot wēhl tīkai tam mēhrēm, lai Bort-Arturas ofu kara nōlūhdēem us īlgeem līsteem pabrītu nēderīgu. Apīstāhīus mas ko spēhī grofīt arī Baltījas flote, kura wātrā mēhneēshūs nōlāwējūfēs. Turpretīm kausēmes kara spēhu Kēwēwīja wēhl gādēem war pāsīpīrat un papīldīnat un arī wēhl ar labuma sīnā pēhīru kara spēhu, labdā tā bīja kara sāt- kumā. Tā tad pēhī zīlwētu apēhēhīna par kara īstāhīumu nāv to sēahībītees.

No eekshēemes.

a) Waldības sīnas.

Par Rīgas mītas waldēs pēekshēneeku eēzētīs Wītnas mītas eēzītāna rēwīdētīs Kusmanowē.

b) Baltījas notīkumi.

Pasīnojums.

Wīdēemes landrōhtu koleģīja pasīno wīspabrīkāt sēlōsho: Pamatōjotēes us Wīdēemes guberņas awīfē Nr. 34 un 51 1904. gadā eēspēsteem nōtīfīkēem atīwā kara deņēdā eēsaūkt apāhīlāsewīju sēemam un bēhrneem, kureem wājā- dīga palīhdīshā, ir tēshā us sēahdu pabalstū:

1) Zādabū bīhīwēs dīshīwōlītīs ar apkurīnāshānu no tās pīlēhtās, wāj tā pagasta, turā wīnas dīshīwō (ja nāv pasēhām dīshīwōkā wāj bīhīwēs wēetas, kur pēemēstēes).

2) Zādabū līhdēkītī usūrām grādā wāj arī famehrīgā naudas sumā, nēmot par pamatu 1 pudu 28 mahz. mītu, 10 mahz. putrāmī un 4 mahz. sēhīs par mēhneē, ļatrat apgāhdājāmī personai.

Sēhōs usūras līhdēkītīs īsdod pīlēhtā dīshīwōjōshēem tās pīlēhtās, kuras rōbēshās tēe pasāhīwīgī usūras, bet u s l a u k e e m d i h w o j o s h e e m n o W i d e m e s l a n d r o h t u k o l e g i j a s p a b r o w d i b i t ā s s e m e s l a f e s.

Wīdēemes landrōhtu koleģīja tamdēhī ir usājīnājuse wīfās tās pagasta waldēs, no kuru apgāhdāleem apāhīlāsewījī eēsaūktī, eēshūtītī landrōhtu koleģījai īt mēhneēshūs sār- rāstīus par wīfām tām eēsaūto sēemam un bēhrneem, kuras wīnu apgāhdālos dīshīwō un kuras wājādīgs pabalstīs.

Uj sēahdu sārastīu pamata pabalstīa sumās tēel apēh- īnatas un pagastu waldēm pēshūhītās īfīnēēghānāt tām personām, kurām ir tēshā dābūtī pabalstī.

Lai nu pagasta waldēm būtu eēspēhījāms, lāitā eēshūtītī landrōhtu koleģījai sēhs sārastīus, tad ir nēpēēēēshāmī wājādīgs, ka pērcnās, turām ir tēshā us pabalstī, īllatru mēh- nēfī dōd tāi pagasta waldēi, kuras eēzītīnī wīnas dīshīwō, sīnas par sārastīu gīmenēs ap- stāhīlēem un par to, kur turpmā īstūrēseē.

Sēhs sīnās ir arwēen jādōd tīkai tāi pagasta waldēi,

kuras eēzītīnī pabalstīteē eēdīshīwō, nēstātōtēes us to, wāj wīni pēe sēhā wāj pēe zīta pagastā pēerastītī.

To personu labā, kuras pabalstī dāhī, jāaīstāhdā us to, ka sēhs sīnās wār nodot tānī lāitā, kad sārastīu par pēhēdējo mēhnefī nōshūtīto pā- bālsta dātū.

Ja rōbalstā sumu īsmāksāshāna tomehr nōwīzīnātōs, tad tās personās, kurām tēshā pabalstī dābūtī, tēel ar sēo usājīnatas, par to bēf kaweēshānās sīwot landrōhtu koleģījai.

Baltījas mūshū Kwotū-sēmes jautajumā.

„Rīschī. Wēstī.“ pāsneēdī sēahdu wēhstī. Jau 1893. gadā īstāhīja Wīsaugstāitīs ufās par to, „l a i k w o t u u n f e s t - d a f a s s e m e s n o d o b t a h d ā l e e t o s h ā n ā, t ā l i k u m s t o n o s a k a“. Wīsa leeta wīrīstījūfēs lotī gaušī us pēekshū; tomehr nēraugōtēes us dābūshājeem sēhēdīschēem, kas tāi stāhās zētā, tā tagad nōwēsta pēe laba gola. Kā tagad no droshā awōta dābūjam sīnat, eēshēleetu mīnīstīrājā jau īstāhdātīs pōjektīs sēhāi pēekshēmetā un dīshīā lāitā to eē- sīnēēghōt pāhēbādītī wāfīs pādōmē. Wīšī sīhtūmī no mīnētā pōjektā nāv sīnāmī; turpretī pamata nōlīkūmī sātūr sēahdūs nōtīfīkūmī: 1) Kwotū un sēsdātū sēmes no ļauna atīshīdāmās par sēmeeku (klausības) sēmes gabaleem un tēpēhī tapāt tā wīfās zītās sēmeeku sēmes nōdōdāmās wēenīgl sēme- neeku labrtās leetōshānā; 2) pēe mūshū ļaukēem pēewēenōtī gabālī atēmāmī un atdōdāmī atpāt wīnu sēnāfā nōshīmē un leetōshānā, wāj arī wājādīgōs gabījumōs pāhēmaināmī ar wēenādās wēhrtībās sēmes gabaleem no mūshū sēmes. — Tāhdā labrtā tad buhs galīgī īschīkītīs wēens no pāsēem sīwārīgātēem sēmes (agrār-) jautājūmeem Baltījas guberņas.

Wālmēeras un Zēshū aprīnku polīzīja nō- wēmbra mēhneēshā zīrtulārōs mēlētī rōkā tōs ļaunēkīus, fūrēem sēhorudēn wājādējīs stābētēs kara klāusības sōmīshū pēekshā, bet kūrī to nōtēkītā lāitā nāv dārījūshī. Wālmēeras aprīnki sēahdu ļaunēku eēt 46 un Zēshū aprīnki — 19. Stārp- tēem Zēshū aprīnka ļaunēkeem, kūrī atrāhwūfēes nō kara deņēnska, eēt arī 3 sēhīgānāt.

Jānpīkī nāhāmā wāfārā zētī ļaunu, eērtu pagasta namu, pēe kura zēlshānās wēetējā banka pēedālīseēs ar 4000 rēf. leelu kavitatu. Jāunā namā eēhīstōshōt wēenu leelu ļahītī pēekshā dāshādēem īstīhīlōjūmeem. Bāg. rudēnī sēmi pahr- mēhīja un pahrwēhrtēja. Wēetējā banka apgrōsa wātrā nekā 200,000 rēf. Dābūshī sāmneēkītī pēhēdōs „kālāinās gabōs“ aīsnēmas pabrīwās sumās. Nōguldītājī pa leelatai dātai īt tālpi un amatneēkītī. Kārās mājās tē sēhā nāudu lāit, bet polīzīja nāvās tālītājūš apzēetīnājuse. Aderkāsēēshōs arī nāvās lēhējī sēmētī zēeti. Jāques.

Wēj-Wēelgās K. mājās sēhā mēhneēshā pīrmās deņās pāhābrās labdēs ļaunēkītīs, wēenīgl aīf tā eemēsta, ka tam wīna līghāma atēlīkuse un apnēhmūfēs eet pēe tā brāhīa. — 14. nōwēmbri Mūhrnēēlōs nōbēdīja rīja, rudēnī tur nō- dēdīja lūbtīs. J—s.

Dēlšawās mūshās wāitā dīstnawās 16. nōw. wāfārā nōtīka sēhāusmīgīs nēlāimēs gabījumīs. Nētahīlās Jōsepu māhījas pūks, 18 gabūs wēojās Kālīnīsh, mīn. deņā bīj nōdrouzīs us dīstnawām ar sōimneēta māleenu. Bā dīstnawām aplāhet sīagādāmīs un gāhdīdāmīs, kamehr tam pēenāhīs mālschānas labrtā, tās, aīf nēfīn labda eemēsta, bīj mēdģīnājīs īstīhī pa labda rāta apāshū, gar kuru nōkarājās lēhdē labības māīš augshā wīlshānā; rātīs, kūrēch apgrēēshās pahrāt par sīmtīs rēisu mīnūtīs, bīj nēlāimīgo sēkēbrīs aīf drehēm un wātrāt rēisu apswēēdīs aplāhet, fādragāmīs tam wīsu rūmpja apāshējo dātū, tā la nēlāimīgās us wēetas bīj īstāhdīs garu. Sēhs jau īt otrīs labdēs nēlāimēs gabījumīs mīnētās dīstnawās, jo dāshūs gabūs atpāt tapāt labdēs ļaunīs pūks, uslēēot labdam ratām sīfīnu, ļaur nēapdōmīgu rīhīzību tīla eēranīs ratā un pret pretīm atrodōshōs sēenu nōshīs. (D. L.)

No Dēwenās. Sēhs gādīs mūmīs wīfāi grāhīs. Sālās tā lēhra wāfārāju, ka dāshām labām sāmneēkam apzītīnī nāv nēwēena grādā, kas būtu derīgs sēhchānāt. Sāhdībās wātrāt wātrōjas. Atlāusē lēhtīs, sīfīkus un pā- grādūs. Sog sēwēstu, gātū, pa pēewāhrtām dēspūtrās pōdam, dāhrjōs tēel īstāhdptās bītes, no sīfīkēem īstāgātās aītas, lōpī. Tīhōwīs nēgāls. Jērēfīm, ka īdōseēs sātūns pēekerī un ka tēe tad tīfīs pēenāhīgī sōdītī. A. P.

No Drobūshēem. Rātīti no 19. us 20. nōwēmbri sātī bīja apmēlējūshī sēheēnes K. un M. māhīas un tur nōsogūshī gātū, tautās, aītu ahdās un M. māhīu deņēst- mēitai wīfās drehēes, par labdēem 100 rēf. Deņās 10 agrār S. māhīās nōsogātās dāshādās mantās par labdēem 120 rēf. Bēf sēhīm sādībām īdārītās wēhl dābūs sīhātās. Leelas, ka nōdībīnājūfēs labda sātū bānda un la sātī īt labī sārā aroba mēlārī, to lēzīna tās, ka wīfās lēhtīs pēhī īdārītās sādībās atlāi aīstīghātās. Sēheēneēshūs ustrauja drehēmu wēhstī, ka pēe K. krogā naktī no 20. us 21. nōwēmbri sār- braukūshī zētā wīhri un sātūshī sārā stārpā ļawtēes, pēe- lam wēens tā fādāstīs, ka bījīs us wēetas pagalam. — Pēe mūmīs pīofās sēarīlāchīs. Drobūshū pagastā stōlā fāsīl- mūshī labdī 10 stōlneēkītī, pēhī tam stōla sēhēgta. Zēenētī.

No Laudonās. Sēahūmīga sēpētāwība nōtīka sēhā gada 24. nōw. wāfārā. W. māhīas eēdīshīnōtājīs B. Kālīnīsh, pēe galda sēhdōt sārā dīshīwōlītī, kītīs sēpētāwām par upurī, kūrēch pa logu ar plīntī eēshāwīs K—am sēhdā un sātū, tā la nēlāimīgās us wēetas sātīmīs un pīrmās daktera atwē- shānās jau bījīs mīronīs. Wīdōmās par nōfēēgumū kīta us nōshāūtā sēemas tēhwa, jo pūkotrās nēdēlās pēekshī sēhī nō- tīfūmā tās bīj nōgāhījīs pēe nēlāitā un draudējīs to nōshāūt, gīušchī atklāhītī pōjēdāmīs sārā dīshīwōbru plīntī pret sārā īnotu. Bēf māhīas labdīs wīnu tōrējīs nē sēpētāwībās attū- rējūshī. Bāundārīs atīnēēs par wānīgu. Wīnēch sārā snotu tadehī nōshāwīs, ka grībējīs sārā mēitu atswābīnat un sār- pēzīnat ar zītu, dābūs bāgātatu wīhru. Nēlāitī apraud dīwī māfī bēhīnī un wēja mābīe. (D. L.)

No Jāun-Gūlbenēs. Rēfēn 11. nōwēmbri sēhe- pīrmīs brōuzēna pēenāhīshānās pēe wōfālēs us dēlšējētā sēe- dem pākrtā labdīs wīhēs, kūrēch tīkai sīpīrī eēnāmōts. Nēlā- mīgo eēwēetōja sīmīnģā. — „Sītā“ sīmīnģā dīstīstēkūngs sōn Trānsēhe arī eēhīfōjīs tēlpōs pēekshī labdēem 6 kara eēwānōtēem. W—s J—s.

No Gūlbenēs draudēs. Pēe mūmīs gūlbenēs- sēheem, deēmēchēhl wēhl leelā mēhrā sātōpāmās māhītīzībās atleelas. Atrodās wēhl ļautīnī, kas tīj, ka īt burwījī un rā-

gānās. Gādās labdēfīs, ka sēahdam māhītīzīgām sātīmīst wīzā lōpīnēch, tad nēgrēēshās wīs pēe māhītā lōpāhrtō pēhī palīhdībās, bet eet us „wīhwētu“ wāhrtōtājēem wāj „sātīs pūhējeem“. Wāhrtōtājīs tēw sīnāmīs us mātā pātēlīs, nō ka lōpīnām klīma zēlūfēs. Bā leelatai dātai wānās tēel us- lītās, pēhī palīhdībās mēlētājā grībās, us sītādīgēem zīl- wēkeem. Tapāt tās pa leelatai dātai nōtēel ar zīlwēkeem. Gādās labdam sātīmīt: nōēt wīspīrīs pēe pūshōtōtājās, tā apwēē, eēpūshā zūfūrā, eēdōd labdu nēbūtī sēhēdrūmu un pāsātā: „ja sēhōrēfī wēhl nēpalīhdīs, tad atnāhī wēhl, dūhs jāpālātā, eēshās lāitām sātōhīshās kūrītīs!“ Wār gan eēdomātēs, zīt mōtu nāv ļājsēēch dāshām labām, nēretī lotī sīpīrī sātīmūshām zīlwēkam, tad labda „āhrīte“ ar sārāmī nēhītrām rōfām sātīl brāuzīt un dāusīt eēshāqīqī sātīmūshā zīlwēta mēēfu. W—s J—s.

No Wālpūēs. Pēe mūmīs sēbēdīstājā dīshīmē jūh- tāmīs labdēs tā nōgurūmīs: kur zītōs gādōs ap sēo lāitū bīhām pēedīhīwōjūshī jau labdu teatā īstāhī, tur tagad pat wēhl nēgātawōjās us to. — Pēlnu pēe mūmīs māf un tās tā sār- nāpīnātās, ka, tu zīlwēks, nēwārī nē labģā rublā ar sīrgu par deēnu nōpēlnīt, kur zītōs gādōs ī pēe dīwī sēēdēsās. Tās tadehī, ka zītadu pēlnu nāv, tā tīf māfās wēshānā „Wald- hōf“ fābrīkātī Bērnowā. — Grēhītī pahrēhīwōjāmīs lāitīs nā- boga sēmōpōjam: gādīs sītīs, pēnās sītīs, nō ka gan lāi māfā nōdēwās un wēl sārā dīshīwību? —ich.

No Emburgās. Mūmīs ar āhrīteem tā nēgrīb tā nēgrīb lāimētēs, jo tēe tē apmētās, tē atkāl āfēēt. Tā tagad atkāl, 22. nōw., āhrīs Gūshā lās aīsgāhīa us Lēepājū. Sēhā lāitā tās sēhe bīja eēmantōjīs wīspūshū zēenībū un āstīnībū. Kāsīnēzībā tās pāsīhīstāmīs tā Kērtēpa „ūhdēns dēēdnēēzībās“ tūltōtājīs. Agrātām āhrīta mānām sēhe dāshī mēlētāja zēh- lōnūs, un sēhīta tōs atrodām eēsh „lāhdāreem“, tā sēhe āhrīstūs īstōkūrējōt, bet tagad dīfīrd rūnājām, ka āhrīstū mānu zēhlonīs eēt mēlētājāmīs zītūr. K. S.

No Krōnā-Wīzjāwās. Rātīti no 22. us 23. nōw. wēmbri nōdēga K. māhīu īstāba. Nēlatīme, tā domā, zēlūfēs ļaur sītīstētī. K. S.

No Jāun-Swīrlāufās. Aīf dāshēem nēnōwēhr- sēhāmeem eēmeslēem Dsēed. bēēdrība sēhājā gādīs sārīhōs pīrmo īschīlōjūmū — ļāzīgū kōnzertū 5. dēzēmbri mīnīstīrījas stōlās tēlpās. Pēe kōnzertā pēedālīseēs māhīstēneēs Dāugūš, P. Jūrjāns, Bōgelmāns un Sāfka sēi un wēetējās sītīhū un ragu kwārētīs. Bēēdrība ar ļawēem sītīhēēem paplāshīnā- juse tēlpās. Atīfīkūmīs mīnētāi stōlāi par labu. — 3. nōw. sātā sēēdēsās pēe 8 grādēem p. Rēom. Lēelūpe pahrfālā, bet dīhīfī apmētās atkāl sītīs un 14. nōw. lēdūs aīsgāhā, bet dīhīfī apmētās atkāl 13 grādūs, bet pēhī pābra deēnam sātā līht un 24. nōw. lēdūs atkāl aīsgāhā. Wēhl wēetu wēetām rēdām līnēshās un līnūs lāutā, pat dāshās lā- dībēs wāfārāja. K. S.

No Wāndēnes (Tālsu draudēs). Dīstē-Jānēs- Gārīnēs Dsēedāshānās bēēdrība grībēja sārīhōt teatā īstāhī wēetējās pag. nāmā tēlpās. Nōdomātīs bīja uswētī Apāsījās lūgu „Nēaīsnēēgētīs mēhētīs“, kura ar lābēem panāhdūmeem jau dābūshārtī tīfūse uswēsta us dāshādū mūshū bēēdrībū stā- tūwēem, tā Rīgā tā us lāukēem. Jērēfīm, ka dīhīsumā tīfīs nōwēhstī wīfī sēhēhēchī un tā mēhīs dābūshīm eēpāsīstēēs ar sēo mūshū pīrmās dējēnēēēs eēwēhtrōjamō lūgu, kura wīsur atrāduse dīshīwū pēekshānu. Draugs.

No Kūldīgās. Jāunās aprīnka pēekshēneēs bārōns sōn Bēhēs, tā „Rīschī. Wēstī“ sīno, atlāidīs nō amātā dīwūs gōrdōwōjūs par to, ka tēe nēhmūshī kūtātūs. Gōrō- dōwōjī bēf tam wēhl nōdōtī tēefāi.

c) No zītām Kēwēwījas pūfēm.

No Pēterburgās. Dīzījāls pasīnojums. 28. nōwēmbri pūlštēn 1 pēhī pūsdēnās us Rēwstī pōspēkta stārp Polzījās tītu un Dābrīja eēlu sātāhājās wātrāt tūhīstōshū leela kauschū drehīma. Pūhlīs, kūrē sēwīshī nēhma dālībū dāshādū māhīzībās eēstāhīshū aūdšēkī, īsdārīja eēlu nēlāhr- tībās. Dāshādōs wēetās atīstānēja dēmōnstrātīwī ļaujēnī un dēēdāshānā un tārā īstēlītī dēsmītī sārānātī karogī, us kūrēem bīja waldībātī pretīglī usrātīlī. Jaur sēhāndarum dīwīfīonā un ļahīnēku un ļahīnēku polīzījās rīhīzību pūhlīs āhtrī īstīhīdā, karogī tārā us wēetas atēmētī, bet karogū nēsejī un personās, kuras pētojās polīzījāi, tīfā apzēetīnātī. Dīhīsumā dēmōn- strāntī sātā rīhōtēes ar spēēkeem, tā la polīzīja bīj spēēsta īswīlltī sōbēnūs, ar kūrēem sītā plākanīstī. Protāmīs, ka at- rādās dāshī, tam bīj nāhēēs zēstī nō sītēneem un nējāusēēem grūdēneem, bet sīmagātū eēwānōjūmū, sātōpōjūmū un nōgālīnātō nēhīj. Jaur polīzījās ēnērgīstū rīhōshānōs pīstā. 3 pēhī pūsd. labrtība atkāl bīj pīnīgī āfšānōta un pīstā. 4 Rēwstī pōspēkts pēēnēhma sārā pārstā īstlātū.

— „Būfā“ teatī, tā „Rūfī“ sīno, nōrīnāģēēs sēlōshīs stāts: Pūhlīkā, kas nōnāhīja 21. nōw. „Būfā“ teatī atrādās arī wātrātī ofīzēerī. Dīwī ofīzēerī, tā labdēs āgu lēēģēneēs stāhīta, sātāpūshī pēe teatā dūrīm labdu sātū sātū. Kās stārp wīseem trīm atgādīēēs, nāv stāldrī sīnāmīs; bet pēepēshī lēēlīs kauschū pūlks apstāhīja ābūs ofīzēerūs un pōrģīja, lai sār- hādā protōkōlū. Kā runā, sātāts bījīs labdēs nō tagadējā karā sātōpōtōteem, kūrēch, tā dīfīrd, eēt ubāģōjīs, pēhī zītū stāhstēem atkāl nēnōbēwīs wājādīģō godū. Sēot tīkai droshī sīnāmīs, ka wēens ofīzēerīs sātādu sītīs un ar to sēhēhīs pū- blīkā sātūmū. Pūhlīkā dīstējuse, tā ļaunās ofīzēerīs sātā- dātām uslēēdīs: „Tu mūhīs nēatīshītī par ofīzēerēem?“ Kad ofīzēerī grībēja tīkī teatī, pūhlīkā aīstāhājās tēem pēekshā. Kāhdīs ofīzēerīs īswīlltā sōbēnū, bet arī nēlīb- dēja sēahdī draudī nēlo, ofīzēerī bīja pēepēstī atstāht teatā pēekshētēlpās. Wīnī pānēhma pēhī tam pīrmo sūhrēmānī, kas zētā gādījās, un pāwēhējētā tam brāuktī pōjam. Bēf arī to pūhlīkā nēpēēkātāwā. Aplābrītāwōshēē sēhēhā sūhrēmānā grāhūch un atnēhma tōs wīsam. Abēem ofīzēerēem nēatīkās nēlās zītīs, tā kopā ar leelu pūlka pūhlītās dōtēes us lōmān- dātūrū.

— No Pēterburgās tēlēgrāfē awīseī „Bērlīnēr Tāģēbl.“, ka armenī pēenāhīģā wēetā grēēfūshēēs ar lūghūmū, lai ar- mēnu stōlās un armenū bāsnīzū īpāshūmū pādrwaldībā atkāl tītu eēwēsta agrātā, nō sōn Pēhīwēs atēlētā labrtība.

Pēterburgā 5. dēzēmbri wēetējā Kātweēshū Labdā- rībās bēēdrība, tā mūmīs sīno, Pāwłōnā sātīl sārīhōshōt teatā īstāhī, kūrāt īstāhīstā Gērtā sōn Wīldēnbrūchā stātū lūgā „Smaīdule“.

Awisei „Sin Otetshestwo“ (Tehwjas Dehls) eefschleetu ministris, la „Kreewu telegrafa agentura“ fino, eewehroto awises laittigo wirseenu, dewis otro drihbinajumu.

Ceefschleetu ministru waltssekreterara W. K. fon Plehwes slepkawibas isteefaschana. Ra „Waldbas Wehstnefs“ fino, tad 30. nowembri Peterburgas teefu palatas fewisckla sehde, peedalotees peenabzigo eefschleetu preefschlehtawjeem, aif slehgtam durwim notika Sasonowa un Siforsta isteefaschana par ceefschleetu ministru waltssekreterara W. K. Plehwes nogaltnaschana. Sewischlas teefu palatas sehde fashaweja no sefoscheem lojekteem: preefschlehtawjeem — wezalais teefu palatas fenators Mafsimowitschs (agralais Rigas appabala teefas president), lojekti — teefu palatas lojekti R. F. Sefimowitsch, D. W. Willems, R. W. Delarows un N. M. Remesows; zitu eefschleetu preefschlehtawjeem pef teefu sehdes peedallijas sefoschee — Peterburgas gubernas muifschneezibas preefschneels — W. W. Gudowitschs, Gdowas aprinka muifschneezibas preefschneels — Druschinin, pilsehtas galwa J. J. Kefanow un weens no pagasta wezafajeem if Bargolowstas, Seebnegeratstas un Dfemorotichinistis pagasteem. Apfuhdiftu ustura teefu palatas profurora beedris Kufuranows; aifshahwetaji bija swehrinatee adwokati Karabtschewitsch un Kefarinows. Preefschlehtawjeem aiginati 29 lezimeeli un 4 efsperiti. — Ra awise „Ruffi“ fino, tad no Ufas eeradees W. K. Plehwes slepkawas tehws, tolu ruhpeels Sasonowe, fuesch esot weztizibneels. Winam esot wehl weens dehls, fuesch schimbrichscham pahrwaldot tehwa tolu laukumus.

No Somijas. Pee landiaga sehdem attakts peedallitees ari ifraiditeem, jo likumigi eewehlelam tautas weeneelam newar ta weenlahischu atnemt teefibu, las tam la ifwehletam tautas representantam likumigi peenahlas. Helfingforfa tapeh; ori jau abraufuschu no Somijas ifraiditee Mlandes studentu nodatas kurators Dr. Eflanders un ifdeenejuschais gwardu lapteins Frefers, lai peedalitos pee landiaga sehdem. Lufstfoshcheem lauschu fapuljejas wofkala un abraufuschos apfweiza ar leelam gawilem. Lauschu bars founa „urrah“, dfeedaja un laiffia pules. Dr. Eflanders tifa fwinigi pozeltis galfa un fwiniga gahjeena aifnefts us Mlandes studentu namu, fur bija fapuljejuschees studentu us ta apfweifschana.

No Igumenas (Winklas gub.). Schis appabals ir libdfens un bef lahdeem panguru ufstaineem, pat weetam fems un purwains. Sche eefahlas leelais Binflas purws. — Ras atteezas us fcha gaba raschu, tad ta ifd-wufes bogata, la reti tad. Leetus, fahhdifnot ar ziteem, pagahjuscheem gadeem, fchowafar fche lija deefgan maf. Ari falnas neufnahza. La ta feena laifs bija toti jauts, tad lopbariba tifa eewahpta fewisckli laba.

No Kanasas. Pee appabala teefas nama, la „Kreewu tel. agentura“ fino no 25. nowembra, waldot dshwa fustiba. Par drihnumdaritajas Kanasas Deewmahies bildes fagshana apzeetinotee atwefli pafstiprinatas pawadonibos apfordsiba. Wolweno wehribu greech uf fowi Stojans (fauts Tschaitins), 28 gadus wez, fuesch ifturas drihwi un beefchi fmaida; blatus winam sehch felftalis Mafsimows, Komows, tablat Koftera fargs Sacharows, Braslowja Kufcherowa un Schilling, Kufcherowas wahte. Teel nolofts apfuhdiftas raffe; no apfuhdijeteem neweens fowi por wainigu neofifst. Tschaitins ifstas, ta wifus wina dshwofli atrostos dahrgumus tas pirzis no Mafsimowa par 750 rubkeem. Wifsch ifstahsta teefai, la bijsi Mariupol, nodarbojees ar labatu fahhdifbam, peh; tam tirgojees 4 mehneschus ar 1000 rbf. kapitalu, wehlat abrauzis uf Kofonu un nodarbojees tur ar fagtu leetu ufstipfchana no Mafsimowa. Mafsimowam bija Kanasas felftatu darbnija. Komows ifstahsta, la wifsch nodarbojees ar labatu fahhdifbam un farschu spehli. Teel nopratinati lezeneeki par Koftera fargu Sacharowu, furu founari bija eefstodifuschu Koftera pagrabu. Ifrahdas, la Sacharows dabuja algas 3 rbf. mehnesi un bija weentgais Koftera farge. Mifstahws Lawriffs un profurors zenschas ifsprinat, lahda fahwofli bija Sacharowa drehbes, lai ifsinatu, lahda zefa Sacharows eefzis pagrabu.

No Ddefas. Sche ifteefata prahwa pret rafstneeku Dorofchewitschu, furu zeetumu uftraugs Feldmanis bija apfuhdijetis pee Ddefas appabala teefas par apmelofchana. Dorofchewitschs bija pafneedfts itzes par apfahfkeem Scharalinas zeetumow, fur zeetumneeki dabujot nepeeteefofchu baribu un zitadi waldot nelabi apfahfki, la ifstematifis meefas fods, fuesch zeetumneekem jazeefchot pawarigi, teelot fneegia fahjojata dariba — fwis ar tabrpeem u. t. t. Pee pirmas teefas infanjes Feldmana fahhdifiba atraidita. Tagad nu, la awise „Peterb. Zeitung“ fino, wina apelazijas fahhdifiba ifteefata pee Ddefas teefu palatas. Rab apfuhdijetis peerabdjifis ar lezeneekem, la walfts rewidentu generali Kononowitschu un walfts aifshahwja palihgu Kurotschkinu, la tehlojumi wina flizes faetas pilnigi ar pateefchu, tas tapat la agrat no appabala teefas, ta ari tagad no schis augstas teefu infanjes — tizis attahfnots.

No Benderas (Besarabijas gub.) fino awise „Besarabf. Schifn“, la Benderas un Ifmalas aprinku femtureem fen jau peetruchis maifes. Mafses weeta zep plahjenu no meefchu milteem un fartupeem.

No Rigas.

Luhgum. Rigas latweefchu palihdiftas komiteja fara eewainoteem un wimu peerdrigeem zaur fcho greefchas ar luhgumu pee wifam beedribam un priwatam personam, las fanebmufchas komitejas grahmatinas dahwanu laffschana, naudā un mantas, eenahlfuchas dahwanas ne wehlat la libdfi sch. 8. 14. dez. nebot palihdiftas komitejai Rigā Latweefchu beedribas telpas, beedribas intendantam J. Buhjola igam. Pafchas grahmatinas komiteja turpretim luhdf ari turpmal paturet un jo projam zaur ifchallu dahwanu fawahfchana weiginat komitejas zehlo mehri un ufdeewumu.

Rigā, 26. nowembri 1904. g.

Preefschneels: Fr. Grosswalds.
Rafftwedis: A. Straussmans.

Rigas Latweefchu beedribas Sinibu Komifijas sehde. Sefideen, 27. nowembri tifa notureta fahrtaja Sinibu komifijas sehde. Peh; daschu fshumu pahrspreefchanas, tifa nolemts eefustinat jautajumu par w e h s t u r e s n o d a

fas dibinaschana. Beedri nolehma fcho jautajumu peh; eefpehjas abtri wirsit uf preefschu. Peh; tam tifa nolofts Jaunfdrabina tga etnografifstis farafis par Meretas pagastu, furu fapulze, ar dascham peefibnem atrada par interefantū. Weidstot tifa peenemti daschadi dahwinajumi preefsch nodatas bibliotekas un musejas, par lurreem fahstefofchee beedri dahwinatajeem ifteiza pateizibu.

Adolfa Allunana atwadifchanas benefize Rigas Latweefchu teatri. Muhfu teaira tehwa atwadifchanas ir eefstatama par weenu no fwinigateem un fwarigakeem alteem Rigas latweefchu wehsture. Apfweikums no teaira pufes notika generalnehginajuma 23. nowembri. Slatuwe bija fwinigi pufchkota un direktora weetneels Alesfanders Freimans (direktors Duburs deemschehl gut flims) ufweida jubilaru tur fwiniga labrtā. Teaira loris nodfeedaja apfweifschanas dfeefumu, peh; lam teaira komitejas preefschneels J. Brigaders faziija fefnigi fajuftus apfweifschanas wahrdus. Ra peeminas balwu no Rigas Latweefchu teaira wezais Adolfs fanehwa fudraba lauru wainagu. No Allunana mahjelteem wehl fchimbrichscham darbojas: Augusts Wahrna-Wahrtinsch, Beria Graudin-Ruhmneel. Tee preefsch lahdeem 20 gadeem darbojuschees uf schis pafchas flatumes topā ar wimu. Zapat wina mahjelki ir: tagadejais teaira komifijas preefschneels J. Brigaders, wina dshiwes beedre dfeedataja Anna Brigader-Majas kundje, J. Kefimirs, A. Kruhms, J. Wirgals Tulumā un wehl ziti. Tad wehl no tagadejeem Rigas Latweefchu beedribas galwenajem darbeneekem ir diwi Allunana mahjelki no wehlateem laifeem, proti Teodors Waldfchmidts un Wahrna-Skaidrite, fura, la mums fcheet, fchimbrichscham latweefchu teaira mahflla eenem pirmo weetu. Benefizee ifraudifita luga „K a s t e e t a h d i e, k a s d f e e d a j a“, ari tani fina eewehrojama, la Skaidrites tomā Wahrna-Skaidrit ufshahufe fawu darbiwu teaira laula un fcho wahrdū peepaturejufe ari uf preefschu. — Benefizes ifrahde 24. nowembri bija pahpildita. Jan pulkfen 5 peh; pusdeenas ifdota pehdeja eejas bite. Wifsem, las wehlatu nahza, bija jagreefchas apatari un tahdi otrai pilnai mahjai „wezā Adolfa“ zeentitaju jaafset uf mahjam. Weifas uwertira, ufzetas preefschlars, wifas ozis raugas finkahrigi, fur ir „wezais Adolfs“. Weidstot ufnaht wezais Labrenzis . . . firmi, plahni matini. Wimu fagaida autaina apfweifschana . . . teel pafneegts pirmas wainags. Tee nahf zits peh; zita un tamlihdif wehl zitas balwas un mihlektibas apleezinajumi. Wezais Labrenzis bija aifstipinats lihdi afaram. Schoreis wina ifpehle bija mafat irakuliga un uf adreeni fpihdofcha, bet to teefu dfta un fefnigi fajufta, itin la jau tas deenas nofshime peemehrota. Un tahdeft ari ifrahde atshahja dftu eefpaudu. — Rab pehdigi preefschlars bija attal kritis, tad fajuftminatā publika nemaj pate negribeja eet projam un ari „wezā Adolfa“ projam laift. Wehkreif un wehkreif „wezim“ wajaofseja parahditees, waj lahdas diwidemint reifes. Dimlahri schis noiftums rahdas it wifsem buht eewehrojams. Weentahrt tas eefihme wezā teaira darbeneela fchirichchanos no fawas pirmas darba weetas latweefchu teaira laula un ottrahrt tas eefihme, la attal panahfka fahfana fary wimu un fcho eefstahdi peh; ilgeem, ilgeem gadeem. „Ta bija labi, ta bija jauti,“ ta dfrdejam it mius falam it la weenā bahfi. Ari meh; par to preezajamees un wehlamees, la laba fahfana paliktu ari joprojam uf preefschu. — ea —

Rigas Latweefchu teatri (Rigas Latw. beedr.) ifrahdis trefchdeem, 1. dezembri Wiflama Schelspira flatu luga „Wenezijas tirgotaje“.

Jaunaja Latweefchu teatri (Sabeedribas) ifrahdis zeturddeem, 2. dezembri: W. Sardū jola luga „Labee draugi“.

Rigas pilsehtas wahju teatri pagahjuschā nedela stary zitu unedda pirmo reif Wiktora Stefani flatu luga „Alma mater“. Ra jau wirskafis rahba — luga norifinas augstifstas aprindās. Nedfani daschadi flati if studentu dshiwes, la studentu „pumpē“, lihgfmojas, mihlinas ar flateem un ta aif jautrās, befehbigas dshiwes flehpijas dshifsch tragifms. Ra jau tas wifpahri dshiwē mehdi buht, la fmaidi mainas ar afaram. Studentu korporazija „Helvetia“ lahda mafala Wahjijas uniwertitates pilsehta lihgfmi fwin lahous fwehktus. Truhfti til weena otra beedra, lam jafrahda uf eefamenu. Truhzeju stary ari lahds, lam gan ari jafrahda uf eefamenu, bet fuesch fchoreis fagaiba pee fewis korporazijas apfalpotaja daifo flufi, jaunawa, la „Saronas rofi“, fuwa to beidstot tomeh; jolijufes apzeemot ta dshiwofli — nafli. Jaunawa nonahf. Wina uf pehdam felo tas lihgawainis, ari lahds korporazijas „Helvetia“ students. Jaunawa teel eebehdiftata lahda blatus iftabā. Dots teel goda wahrdus, la jaunawas naw. Winas lihgawainis ar to apmeerinas. — Wehlat studentu lihgawainis korporazijas fwehktos, furep pehdigi aifset ari goda wahrdas dewejs, pahrfteif „laimigos“ buifchojamees. Nu, faprotams, nahf diwlawja uf jobineem. Goda wahrdas dewejs fagraufis, la zaur wiltigu goda wahrdas dofchana tas tapis negodis, jilwels bef goda, atfafas la nezeenigs no diwlawjas, teel iflehtes if korporazijas un eet nahwē, jo bef goda, ta wifsch dfti fajuht, tas newarēs meera atrahf nekur, ari fwefchas fems mala ne, fur dotees ar wimu ta naktis apmekletaja flubina. — Un tad jaimeelis ar to nedodas uf fwefchu malu, jaunū dshiwē fahfi, tad jaunawa tam felo — nahwē. Wiktora Stefani luga „Alma mater“ war redset, bet paleekomas literarifstas wehrtibas tai naw. Wina studentu dshiwē ari neparahdas wifa pilnibā. Ja daudf, tad tani atspogufojas korporaziju dshiwē, korporaziju, fuwas Wahjija, to ifhtaja dshimene, arweem wairal nihfti, ta la fchimbrichscham Wahjija tika toti maf; prozents studentu wehl eefshijas korporazijas, bet leelum leelā data paleel ahrtus wezajam korporazijam un dibina jaunās waj eefshijas jau pafahwofchās daschadās finatmistās fabeedribās, fuwas wairal faweenojamas ar laifa garu un studentu dshiwes nopeemo pufi.

Nahfshchās deenas ifrahdis: trefchdeem, 1. dezembri: „Alma mater“; zeturddeem, 2. dezembri: „Die Reife un die Erde in 80 Tagen“; peektdeem, 3. dezembri: „Carmen“; fefideem, 4. dezembri: „Wilhelm Tell“.

II. pilsehtas (Kreewu) teatris. Garlamows fawat benefizee bija ifraudifstees Ifsena „Spofus“. Labatu ifwehli ari neworam eedomatees, jo Dfwalda Alwinga loma wifam la radita. Lugas fpehzigjo eefpalbu ta fpehle padarifa pat fchawmfigu un dasch; labo no godigeem pilfoneem pahrgahja

mahjās dufmigs par to breesnigo pateefibu, lahdu Ifbens teh; par muhfu tagadnes laulibas dshiwē, par muhfu ofizialo flufumibu u. a. „familijas“ dshiwes jautumeem. Ziti fpehfti pilbija fawu ufdeewumu ne mafal atfshlamā lahrtā. Lai minam fewisckli Ifsefsefjas indfi un Michailowfki ar Grufinffki.

Bahrejās nedelas deenas aifnehma atlahrtajumi. Schonebef trihs deenas no weetas ifrahda jaunū M. Gorflija luga „Sakumneeki“. Dtrdeem, 30. now. to ufweida pirmo reif, trefchdeem, 1. dez. otrreis un zeturddeem, 2. dez. trefcho reif. Peektdeem, 3. dez. atlahrtos Ifsena „Spofus“.

Tornakalna Latw. pal. beedriba fefideem, 4. dezembri farihbos dejas walaru. Pa farypam dfeedās beedribas jautts foris.

Kreewu Literarifka beedriba 22. nowembra sehde uf beedribas preefschneela S. A. Solotarewa preefschlitumu, nolehma greeftees pee tautas apgoifmoschanas un eefschleetu miniftreem ar luhgumu peh; notefumeem, fuwi finatnistam un literarifkam beedribam ihpafchi atweeglinatu wimu ifgliftibu wehjinofcho darbiwu.

Bef famanas atrahf. 24. nowembri Stabu eela pee nama Nr. 59 uf trotuara atrada bef famanas gufam Baltijas wagonu fabrikas meifstaru Reinholdu Germanfonu un noweda pilsehtas flimnija. Wina drehbes bija apleetas ar fefrlabbi.

Ufbrukums. 24. now. Wagonu eela pee nama Nr. 5 diwi nepafshlami wihreeschi laupifschanas nolahla ufbruta Marijai Strafdin. Uf winas kleefseenu peefteifās gorodowof; un apzeetinaja weenu no ufbrujeem, frahdneeku Karli Kufnezowu. Dirs aifmuka.

Grahmatu galds.

Nedafzijai peefshitas fchahdas jaunās grahmatas:

- 1) Apfajijas rafsti. 3. burtnija. Waidelote. Drama if leifchu pagahines peezos zehleenos. Mafā 40 lap. Appahdajis A. Gulbis. Sw. Peter urgā, Kirilowfktaja 17.
- 2) Apfajijas rafsti. 4. burtnija. Saules meita. Fantafija 6 tehlojumos. Mafā 30 lap. Appahdajis A. Gulbis. Peterburgā, Kirilowfktaja 17.
- 3) Laufsfaimneeku kalendars 1905. gadam. 13. gada gahjums. Zena 30 lap. Ifdewis agronomis J. Bifeneete. Jelgawā, 1904. Druktajis G. Landsbergs, Katofu eelā Nr. 7.
- 4) Laufsfaimneeku Rabatas kalendars un peefihmjū grahmata 1905. gadam. Ifdewis agronomis J. Bifeneels. 12. gada gahjums. Zena 40 lap. Jelgawā laifkrofta „Semkopis“ eefpedijijas appahdibā. Druktajis G. Landsbergs Jelgawā, Katofu eelā Nr. 7.
- 5) S. Afara „Pateefiba un meli rafstneezihā un dshiwē“. Ifdewufchi Leimanu Jahnis un Rob. Rahnman. Rigā, 1904. g. Dabujama daudsumā un mafsumā Rob. Rahnmana grahmata un rafstamu leetu tirgotawā, Aleksandra eelā Nr. 134.

Karfeh.

Zihnas Mandfchurija.

Par zihnam Mandfchurija maf las to teift. Ne weena ne otra armija libdi fchim naw ufshahufe wifpahreju uf preefschu eefchana. Libdi ar to ari naw eefahfufes wifpahreja, fagaidama leela kauja. Wifa pafaulē uftraukta gaida tas leetas, las Mandfchurija notifs. Ra zihnas buhs breesmigas, par to neweens nefchahbas. Abu pretineetu waroniba ta fpefch domat. Wifpahri Mandfchurijas fara laula walda „nospeedofch; kufums“, fuwu fchad tad pahrtarau til preefschpufstu zihnini un leelgabalu fchahweeni. Awises jau fahf finot par interefantam fara ibilem. La angli awifei „Standard“ tas korefpondents fino no Djama armijas fefofcho: Japanu armijas frontes preefschā atrodas lahda pafalne ar alu. Deenā fchi pafalne parafli apfehfta no japoneem, bet naktis no kreeweem. Rahda walarā japani no no alas aifseedami tani atshahja fonjala pudeli ar fahstpeeliftu laipnu wehstuli, fuwā tee fuhrojās, la no ribta alu atradufchi netihra fahwofli, las abām pufem esot kaitigi. Tas tifa eewehrots. Nahfshchā ribta ala bija tihra un to atshahdami kreewi alā atshahja weenu rubli ar lahdu laipnu wehstuli, fuwā fuhrojās par to, la japani flikti apejotees ar fawangoteem kreeweem. Nu attal bija japanu reife atbildet, to tee ari darija. Wini wehstule appalwoja, la tas esot pawifam nedibinatas baumas un la peerahdjiumu alā atshahja wairakas fotografijas, fuwās bija redfams, la japani faguhfiteem kreeweem fneefp papirofuf; un daschabus falbumus. Schi ala tagad palifufe waj par faryptautifku pafsa namu. Rehfes, lahdas fwas schis pafsa namis iffubtis turpmat.

Kamehr Mandfchurijas fara laula „faryptautifstis pafsa namis“ ta gahda par fahfifmi un fahfnaschonos faryp abām armijam, tamehr pee Boris-Arturas norifinas waj libdi fchim pawifam neredfetas zihnas. Japanu eenemtais „203 metru“ augstas kalns ifrahdas par toti eewehrojumu pozfiju. Japani uf ta ufwilufschu wairakus no leelajeem apientefschanas leelgabaleem un bombardē muhfu floti. No fchi kalna pilnigi warot pahrreretet un pahrwaldit oftu, fuwā muhfu Boris-Arturas fenal til dshchās eefstadas atleekas, fpreefchot peh; jaunatam fnam, atrodas wifai kritifkā fahwofli. Wina droud Sewafstopoulos flotes listens.

Peterburgā, 28. now. Generalleitnanta Sacharowa telegrama galwenam fchadām: Ap pulkfen diweem 27. now. nafli pozfiju labā fpahrnā pee Linschinpu fahhdifchas pamantija tuwojamees daschas preteneela nodafas, no furam fatra bija apmehram 30 falbatu leela. Preteneeku fanehwa ar plinifchu falwem no tuwa aiflatuma un tas atfahpās ar faudejumeem. 25. now. apfchadotees mums wifa frontē kritufchi 2 falbati, fmagi eewainoti — 10 un weeglafas bruhjes dabujufchi — 3. Sinojumi par kaujas fadurfmem 27. now. deenā naw fawemti.

Muhfu trihs Mandfchurijas armijas.

Peh; generalabjutanta Kuropatkina eefelchanas par tablajo austrumu fauffemes un juhas fpehfu wirspawehlfneeku, muhfu Mandfchurijas armija, la finams, tifa fahalita trihās dakās, par furu fomananteem eezelti generafi Linewitfchs, Gripenbergs un Kaulbars. La fahltās pirmās Mandfchurijas ar-

mijas komandants ir generalis Einewitschs. Pēc pirmās Mandšurijas armijas peeder 1., 2., 3. un 4. Sibīrijas korpusi un 1. Eiropas armijas korpusi.

II. Mandšurijas armijas komandants ir generalis Gripenbergs un pēc tā s armijas peeder 8., 10. un 17. Eiropas armijas korpusi.

III. Mandšurijas armijas komandants ir generalis Kaulbars un pēc tā s peeder 4. un 16. Eiropas un 5. un 6. Sibīrijas armijas korpusi.

Kasli tīškot pež vajadzības peedaliti pēc weenas un otras armijas.

Ja ištahditos par vajadzīgu, tad tīškot fastahdita wehl zeturtā Mandšurijas armija un ja wehl nepetīstu, tad wehl wairalas.

Ziņas pēc Port-Arturas.

Arweenu wairat ištahdas, ka „203 metru“ kalns, deht kura japoni zihnijās sešas deenas un to lahdas pežas reises sturmeja, ir loti swarīga possija. Nemeen tā tagad japonu artilerijai no šīs possijas bijis eespehjamis fastahd un nogremdēt Port-Arturas ostā atronoshos kreemu tara fugus, bet arī ir apdraudeta kreemu atšahpšanas no austrumu forterim us Baoteschannu. Jo, tā telegramas wehsta, tad japoni zenschas aistomet garnisona atšahpšanas us Baoteschannu. No „203 metru“ kalna warot pahrwaldit fatišmes liniju starp austruma forterem un Baoteschannu, kas nošimē tīšbaudj, ka atšahpšanas būhtu jaisdara sem japonu schrapnelu un granatu ugunim. Sem schahdeem apstahktem zetas jautajums, waj ta ma ištarama.

Kreemu flotes stahwoflis Port-Arturas ostā sem japonu milsu leelgabalu ugunim loti behdigs. Pežh ofižialam sinam if Lotio nonehrois, ka daudsi schahweeni kehruschī „Peresiwetu“, „Pobedu“ un „Baladu“, „Peresiwets“ aihedsees, „Pobeda“ iwehrufes šahnu, „Retiwjans“ nogrimis lihš gruntei, tapat arī „Woltawa“. Weenigi „Sewastopole“ wehl lihš šchim paspehuse druzin aij kalna paglahbtees. „Palada“ aihdegusēs un palatas galā nogrimuse. Leelgabalu laima „Giltjals“ trahpita no weenpadsmit schahweenem. Kreifers „Wajans“ 8. dezembri (26. nowembri) eesahjis degt ap pulstien 11 1/2 pušdenā un dehtis wehl pežpusdenā ap pulstien 4 1/2. Minu fugis „Amurs“ kerts no 14 schahweenem un tapat palatas galā nogrimis. Daudsi schahweeni kehruschī preišču noliktawas, daschas ehlas Pažuschanas tumunā un arsenalu. No Lotio dota aplentšanas armijai pawehle schaut wišpirms tīlai us leelajem kara fugeem un pež tad us leelgabalu un torpedu laimam, kuras patwehruschās peē Baoteschana. Pežh jītam sinam tās nodarbojotees ar minu ištewošānu Port-Arturas ostas preišchā un „Sewastopole“, kura wehl weenigā esot kaujās spēhjiņa, raubšišot ištawsees jūbrā.

Tomehr ne fugi ir tee, no kureem atkarajas Port-Arturas trīschana, bet forti. Swarīgatais no wineem schimbrīscham ir Jīschanas forts, kura tumunā japoni pežh „203 metru“ kalna eemenschanas eelawojuschī wehl tahdu palāni. Šchi forta warenee walni un grabwji esot ištahdīnati klīnti, tā ka japonu fapereem te loti grūhis usderums. Tomehr ja jiti forti austruma pušē krišt, tad arī Jīschanas garnisonam atšahpšanas neespehjama. Wif ta eemesta domajams, ka japoni šho fortu nesturmēs.

2. un 7. dezembri pežh jaunā tīla kreemi luhguschī japaneem atļauju, peēopt kritušos un eewainotos no 26. nowembra zihnas peē austruma forterem. Tapat arī 6. dezembri pežh jaunā tīla tee luhguschī atļauju peēopt sawus kritušos.

„203 metru“ kalna sturmetajas bijuschās samuraju regimētes, tā sauktee „sobena wihri“. Sasneeguschī kalni, tee aishweeduschī noti sawas plīntes un zihnjuschees ar wehlaitu fobeneem, garām, plātam, lihšam ašminim. Bataljonu ar schahdeem eeroišchem wadijīs generalis Wafamura. Ušbrūzeji, kuri sawu sobenu leetošānā gadeem ilgi ištewgīnawuschees, nomatājuschī zihnā wihrs pret wihru wījus kreemu, protams, ka arī paschi tee zētuschī smagus šaudejūmus. Generalis Wafamura dabujis wairat šchitru dubreenus un winam esot janonem kahja.

18. (3.) nowembri zihnā peē „203 metru“ kalna kritis arī generatā Rogi oris dehtis. Wežatais dehtis kritis māja peē Nanschanas, tā ka generalim Rogi wairs naw behrnu.

Pežh japonu waldbības sinam pehdejās zihnās peē Port-Arturas kritušchi 36 un eewainoti 58 ofižeri.

No ahrsemem.

Japans fatišme ar Eiropu.

Awise „Münchenr Allg. Zeitg.“ nodrukats profesora Dr. Sigmunda Günthera preišchahjums, no kura ištewam šelofcho: „Wehsture wehl wispažr naw nahjis preišchā, ka seme, kura wehl preišchā lahdem 50 gadeem ištahda Ģriščāfu rošites meegā, peēpehči tā no buruju sīschta atšahtra, parahdas wehsture tā faktors, kuras wara. Lai atminetu šcho niščli, tad wajaga wehl ištewin semeš pagahinē. Dihwainā lahdā pirmš Worta Polo, tā tad pirmš 1300. gada, mums naw ne masatās swas par šcho wežu wežo semī. Tomehr arī tad wehl pagahija ilgs laiks, kamehr us Eiropu atnahja pirmās šihlatās sinas par minu. Turwatās un zeeschālas sinas par semī un kaudim mums pasneeguschī divi ahefti 19. gadu siniteni: Engelberts Rāmpfers un Franzijs f. Siebolds. Kad pehdejais pagahjuschā gadu sinitena sešdesmitos gados spēhta otrreij sawu tahju us Japanas semī, ta palaban wīhjas reorganizētees no pascheem pamateem. Preišchā peēdeem gadeem semeš waldneets, milado bija nešpehjis leelkums, kuras tīlai religiošā nošimē. Jihāis waldneets bija wina pirmāis ministris šchogu. Pehdeja waldība bija naidīga pret ištewneetem un it jemiščhi pret kristiteem. Wif ahrsemneelu mehgnajumi, Japana nomēinātees, bija weli. Le 1854 g. swaigajai, zentigajai amerikaneeschu tautai, ištewās ištahdēt teētibu, peēopt Japana ištewneezību. No šchi laika šahdas modernā Japana. Nahlošchos gabos ta noslehdja ištewneezības lihgunis ar leelato datu Eiropas walšju un 1861. gadā ar wahju mīlitas šahbedribu. Schahdas jaunās leetas newareja notit, ka seme peē tam nebūhtu šahrijināti lihšschineje pamati. Ustijiba us šchogu bija šahkuse šchobitees. Drihš ištewlās ašnuamais pilsonu

lawš, kuresch beidšās ar milado spihboschu uswaru. Bahedi tā Jto, Djama u. z. jau toreis bija wisu mūtē. Birnāis solis, ko us jaunu waru pamoduschās milado ištarija, bija parejās konstitujās eewschana Japana. Ar to winsch lita pamata atmeni Japanas nahstoinei.

Kad 1893. gadā ištewlās lawšch ar Kimi, jaunā sistēma ištewēja sawu uguns promi. Sawu noluhku Japana gan protams nešahneedja: Koreja nenahja winas rotās. Formolas šala bija weenigā un wehl geuhti eeguhstamā tara olga. Kreewija peelopa wehleschānos ištewgt Japamu no zētseemes un atšehdinat to atpatat par tihru salu walsti. Tomehr bija jau paredšams, ka Japana ar to neapmeeriņatees un neastahs no ištewotās zihnas labumis jītam. Lawšch ar Kreewiju jau toreis tarajās gaisā. Kreewijai būhtu nahzees weegli dšihwot ar Japamu fatižibā. Abām tautam arī naw nelahda interese sawstarpigi nolaktētees. Japanas galwenā wehleschānās ištew us to, zeeschi nostiprinātees Korejā un, eewehrojot winas ištewneezības un ruhpeezības interese, tapat eewehrojot leelo zihwelu materialu, to wina nepawisam newar launā nemt Tagadeja stahwofla wehlahās šelas buhs loti nelahās: abas walstis us gadu dešmitēem wairs nešpehs ištewit nelahdus kulturaš darbus. Anglija ištewos Japamu šawā labā un tureesees zeeschi peē jau noslehdgās šahbedribas. Ar fori daschadām juhtam Bahjijai nahlas nolaktētees us jaunajem notikumeem. Tai ir loti jawehlas, ka ta waretu dšihwot ar Japamu draudšigā fatišmē. Ta ir tauta, pret kuru jāsajuhst zeenība. Wifš, ko japoni rada, tās neš originalības sīhmi. Waj minus tadeht eemihst, ja tee ištewjigi, ištahli un darbigi? Wifam Eiropas walstīm ir eemestis šahneezijstī politijā fatišmē usfuret ar Japamu meeru. Bahjijai, kur meen eespehjamis, wajagot ištewitees no adatu duhreenu politijas. Jo nolēhjamis naw, ka Berlīnē daschs labš las notijis, kas Lotio bija ruhgi jāsajuhst. Bahjijai pret Japamu latrā šinā esot jāituras lojali. Mahisti un nehlitū būhtu japams eewainot, tadeht ka ir jābīhstas no wīnu konturenes pašales tīgā. Jo us to jau atbalstis atīhstības un ziwilšahjijas pamati.

Preišchahjums ištahdats loti lojali un ar retu leetpratiību, tadeht tad arī tās eeguwis jaunmigu peētrīschānu.

Franzija. Nelaimīgu galu dabuja kara ministra Andre pīketajs Siwetons. Pahēdis tas bija eegahjis sawā darba ištahā. Wina šaulata draufene to wehlat tur atrada nešahmānās stahwoflī gutam us grihdas. Ašautais ahršis gan wehl to mehgnāja aihšhwinat, bet wifas publes bija weltas. Ištewleot nahwes zehlonus ištahdijās, ka Siwetons noslahpīs iwānā. Siwetons sawu dšihwību bija apdrošīnājis. Nazionalistū, šerikatu un wīsu jītu reakšonaro aprihdos mehgnāja ištewit daumas, it ka Siwetons būhtu tījis nonahwēts, bet šahdas baumas, drošhi war telst, plīnīgi nedibinatās. Šchoreša diwšauja ar Derulebu nobehdās bei ta weent waj oris būhtu tījis eewainots. Šchorešs us sawu preteneelu ištewahwis nemaj nemehtedams, Derulebs gan mehkeļējis us Šchorešu, bet ta netrahpīle. Norunāts bijis, ka lotram jāsahauj tīl reiš. Diwšaujas eemestis tas, ka Derulebs bija lahdā Šchorešam nosubitā telegramā to apwatnojis par Franzijs leelato dwehseku šahmatatāju, tehwīnas pahrdeweju u. t. t. Šchorešs, tā šinams, ir weens no galejās kreišās partijas eewehrojamašem wadoneem un ir preišchā ištewgīnānos ar Bahjiju, Derulebs turpreti nīhns wahju eewaldneets un pasahwīgi šudina atreebības taru pret Bahjiju. Derulebs ir leels nazionalistū un, tā šahds, leels pretneeks tagadejai radikalai ministrijai, wispahri tagadejai šahritibai Franzišā, kura tās gribetu gabst. — Ašahfektālpuligo elementu zihnā pret tagadejo Romba ministriju turpināts, bet republikāns labā gan jawehlas, lai Rombs wehl ilgi paliktu peē waldbības šahreē.

Bahjija. Mehnechkratša „Deutsche Rundschau“ dezembra burnijās filozofijas profesors Friedrichs Baulsens aihrahda us tahdu nebušschānu, kas Anglija teel peēopta ar tahdu preišchā neilga laika ištahwuschu wahju romānu. (Bahšhijamā U. Niemana romānu „Der Weltkrieg“, kuresch reģojams arī Rīgā wīsu grabmatu pahrdotamu logos, bet ir literarištā šinā gluschī wahjis rashojums, war šahit nehlīhms sawahstijūms.) Tas nobehdās ar to, ka keišars Wihelms II., pežh tam, tad peē Wifingenas angļu flote zihnā pret šahbedroto Eiropas walšju floti zētuse smagus šaudejūmus, wahju, franščhu un kreemu bataljonu preišchgalā, kas ištahpuschī malā Šlotijā un Anglijas deenwidus trahstos, eēet tā uštewarejš Londonā un rakšta tur angteem preišchā meeru. Angļu grabmatu pahrdeweji ištewo, ka grabmatā tīks tulkota angliški un ka tai us zētseemes esot leeli panahdumi. No wahju ištewuma esot jau ištewi lahdā 25,000 ešemplari. Palaban tas teelot tulkots franščhu, kreemu un jītās waldības. Angļu laštajiem būhšot interesanti eepahstētees ar „Bahjijas šlepeneem nodomeem“. Baulsens nu šawā rakšitā, kas ištahw weenā reiš ar angļu šchurnalā „Contemporary Review“, ištewidro šelofcho: „Es zeeschi nolēdsu, ka šche šihmetā atlahto usstata oina būhtu paterča. Šan šinams, Bahjija netruhst Anglijas nihdetaju; to nolēgt būhtu weli. Un arī naw nolēhdams, ka manami aihšhijes angļu būhtības un angļu eerihtojumu jaunimigā aprihtnojchānu un peelānwība Anglijai, lahdā Bahjija bija fastopama 19. gadu sinitena widū. Bet apgalwojams, ka wahju tauta gribetu taru ar Angliju un, nomahdāmajā šcho salu walsti, gribetu nodibinat šawas pašales šahwoflis, ir nolēgums pret pateētibu un pret zihweezību. Bahjija grih Anglijai hlakus dšihwot un atīhstētees, grih pašaulē sawu stahwoflī noturet un paplašīnat, tā to grih un wajag gribet ištewēnāt tautai, kas peeaug un eet us preišchā. Un tadeht ta grih būht šipra, brunojusēs latrā gadijumā, grih būht kungs par sawu štenti. Tomehr wina negrih taru ar Angliju; ne wadoshās aprindās, ne arī tautas māja jāsahopami uštati, ka zeesch us Bahjijas labumu eet pahē Anglijas nomahstschānu. To deenu, kura atnestu taru ar Angliju, mīlioneem wahzeeschu šahjūtu par to šahpīgato wāš šawā mūhščā. Tīlai weenā gadijumā Bahjijas eeschejais stahwoflis peespeestu us taru ar Angliju, ja pehdeja šahstos ar waru pretim Bahjijas dabijitā peeaugšānāi — un par wīsu winas peeaugšānāi us jūbras un pahē jūbrū, kam naw weenā nošihne ar eeguwwēem us šahsemes, ja Anglija šperu tahdu šoli peēh Franzijs keišara parauga, kur arī preišchā weenā zih-

wela auguma sawas politijās preišchās labā stahjās Bahjijai pretim ar eeroišchem. Ja Anglija rihotos pežh ta padoma, to tai preišchā lahdem pahēis gadeem lahdā wahrigā ašumirktī dewa lahdš neaizinatš, proti: usbrukt Bahjijai, ištewhīnat winas ištewneezību un floti wehl eekams par wehlu. Tad gan waretu, waj pat wajadsetu rastees kombīnāzijai: Bahjija šahbedribā ar Franziju un Kreewiju, lai nomahltu Angliju. Ja tad lahdā beend Anglija, lai nodrošīnatu sawu kundšību us jūbras, usbrukt Bahjijai, ištewhītu pehdejās floti, ištewhīnatu winas ištewneezību, kas wina warbūht būhtu eespehjamis tapat tā sawā laiktā 1807. gadā ta bombardēja Kopenhagenu un aishweda projam danu floti, tad Bahjija no leelata lihš māšatam būhtu tīlai weena doma: atreebchānās, atreebchānās par katru jenu! Mežu un Lotringu, ja, pat Ešfasu Bahjija beigu beigās waretu peēzeest — iwahdabību us jūbras wina newar peēzeest.

Bulgarija. Bulgarijā walda leela šahjūmība par to, ka Seemē-Amerikas Šameenoto Walšju waldbība ištewkuse wehleschānos, noslehtgt arī ar Bulgariju šchibreju teefš lihgunu. Seemē-Amerikas Šameenotās Walstis beš tam arī wehl Bulgariju usahjānawuschās peedalitees peē nahāmā meera šongreša. Schahds Seemē-Amerikas Šaw. Walšju šolis nošimē Bulgarijas atīhšchānu par pašahwīgu, no Turhijas neastarigu walsti. Pateētibā jau nu Bulgarija arī tahča ir, lai gan „ofīžialā pašaulē“ tā lihš šchim tīlai tīka atīhstā par tahdu, kura stahw sem Turhijas wīstewaldības, t. i. kuras augšlatais kungs ir turku šultans un newis knaš Ferdinands. Turhijai tahda Seemē-Amerikas Šaw. Walšju ištewschānās, šinams, būhs nepatīhlama un šultans jutīsees aihšahtrš sawās teēšības.

Serbija. Serbija tā newar tā newar tīki peē waja-dšigā meera, lai waretu atīhstētees. Wifš wina ruhgt un atrodas it ka pahrejš stahwoflī. Rule tā telegrafs šimo par jaunās ministrijas fastahdchānos, kuras fastahw esot schahds: Pahšhīschs — jaunās ministrijas prešidents un ahrlektu ministrs, walstis pahomes preišchschēdētājs Wefimirowīschs — atšahto darbu, generalis Putniš — kara šeetu, Protīschs — eesšleetu, Pahšhu — šinantschu, Rodowanowīschs — ištewneezības, Andra Nikolīschs — tautas opagahmošchānos un, pagahdam teeslektu ministris. Romas šubtnis Wifowanowīschs, tā „Kreemu tel. agentura“ šimo, atšahjees eeslahtees jaunā ministrijā. Wina partija tamdeht newēerā ar to. Teesu ministru portfēts par telegrafa peehahwāts Barīšs šubtnim Wefimirowīscham. Jaunā ministrija, kura fastahdchijusēs peēh ilgās krišes, no wifšiem šawemta ar atīweegšīnājuma juhtam un tautas wairakuma pahāstis wina jū apsolīt.

Tirgus šinas.

Rīgā, 30. nowembri.
No malu malam nahl šinas par postu, ko parakšite wehtra, kas 24. nowembri plehjas Bahjijā. Keepaja wehtra norahwufe jūbrneelu lahdralel krusu, kuresch tad us eelas šemē trīdams šarupis. Kara ostas rajonā beš tam ar wifam šahnem ištahdāt daudš preišču. Šchajot pa mešchem šchur tur, ištahči ištahwīnā zedšams ištahwīnā mīlīšah daudšams lotu. Wehtra weetam šahajūse arī wehlatas ehlas un norahwufe ehtam šumtas. Šahdejumi deļgan leeli. Peēh wehtras eeslahās mīlīšah laiks. Šchimbrišcham otāl šahit. Jawehlas būhtu šahs šeh šahs, ištahči kureschmeem, kureem wairat apgabalos pehējos gabos šahs tā naw bijis lahdā šamam jela. Pahības tirgus pahjis tīfats. Šenā turās. Pahības šenā Rīgā šchimbrišcham šahdas:
Wahš, kreemu, us 120 mahrijnu pamata mahfā: 76—78 lap. pušā; Kureemes rūhš un šchahwēti 74—78 lap. pušā.
Kweešch, 130 mahrijnu smagi kweešch mahfā 98—104 lap. pušā; Kureemes kweešch 125,6 mahfā 90—95 lap. pušā.
Kweešch, us 100 mahrijnu pamata mahfā 66—68 lap. pušā; 103—105 mahrij. šchahw. meesahos dob — lap. pušā; Kureemes 110 mahrij. 70—74 lap.
Wifšas, labās gahšās mahfā 74—78 lap. pušā; nešahwētas ašas mahfā 68—72 lap. pušā; Kureemes ašas mahfā 65—72 lap. pušā, kreemu nešahwētas ašas mahfā — lap. pušā.
Wifšchāns. Štepu šchāns us 87 1/2 broj. pamata mahfā 130—131 lap. Pahļa šchāns, ištahwētas 128—139 lap. pušā.
Kweešchīn ešas rānšchī, šchēnees mahfā 91—93 lap. pušā; Kreemu ištewhlu ešas rānšchī mahfā 89—91 lap. pušā.

	Wifšemes.	Kureemes.	Šestawās.	Šenamas.
Z K	49—50	45—46	43—44	—
S P R	43—44	39—40	37—38	—
P E	36—37	32—33	30—31	—
P W	28	—	—	—
W	24—25	22—23	22	—
D	18—20	18	17—18	—
D W	13—14	12—13	12—13	—
+ R +	—	—	—	50—51
+ H +	—	—	—	45—46
D	—	—	—	40—41
W	—	—	—	32—33
L D	—	—	—	24—25
L D W	—	—	—	18

Bahritāls šenas Rīgā:			
lap.	lap.		
Ruhšā gāla, mahrij.	14—18	Rupināis peent, mahrij.	5—7
Wēhriča gāla, mahrij.	12—18	Dias, šchēla	150—170
Schahwēta aitas gāla, mahrij.	9—13	Wēnos šchūnās, mahrij.	28—35
Swatiga aitas gāla, mahrij.	10—12	tejnāis, mahrij.	35—40
Jēla gāla, mahrij.	9—20	Šchpōli, šchōp.	4 5
Schahm. šchāntis, mahrij.	20—23	Reešchupatāimi, mahrij.	4 5
Schahm. šchēis, mahrij.	20—23	Sirni, mahrij.	5—8
Wifšas, gabalā	50—70	Kuri. kweešchu bīdeleiti	—
Jahbi pahēis	90—100	mīli, mahrij.	4
Pihēis, gab.	50—70	Kurju mīli, pušā	85—90
Schōs, gab.	110—140	Dschroenes, mahrij.	5—6
Ratupēti, pušā	90—100	Ahdōli mahrij.	4—8
Rahpēlgašwinas, 100 g.	300—600	Schēns, dōcōmā	12—20
Schahbi šahpōsti, šchōp.	—10	Kēnges, šchahw., 100 g.	30—45
Schahs peens, šchōp.	7—8	Wērtim, šchahw., 100 g.	20—35
Schahs šchējams, šchōp.	60—70	šahh, šahhā	6—7
Deešs peent, mahrij.	7—8	Schēst, mahrij.	31—35
		Šahā šchēst, mahrij.	35—40

Telegramas.

Peterburgā, 27. now. Šomijas landtagš 28. now. Šelšingforšā tīka atlahst ar Wina Mahješates Keišara trona rīnu, kuru nolāšja Šomijas generalgubernators knaš Odo-fenstis un kura šaneja šchā:
„Šonu tautas weetneek! Aihšdams par labu, Juhš tagad šahaukt us šahrtigo semeš šahimū (landtagu) un nahtošchās semeš šahimās šahaušchānu nolikt us 1907. gadu, Es ar to gribeju no jauna parahdit sawu uštīhību šonu tautai. Man tomehr peē tā ar štumjam Japamē, ka pehdeja laikt šchā apgabala atlahstās dšihwes gaita wairatlahtr traužeta žaur to, ka dala Šomijas eedšhnotaju parahdijuse pretešību Maneem preišchahstēm un šchā gada wafarā ta aptumšchōjas žaur Šomijas waldbības augšlata preišchahjuma no-nahweschānu. Man darīs šinams, ka peēh Šomijā ištewhī-

tam domam, preefch meera nobidinaschanas schini apgabala nepeveeschanai esot wadabfags, pa datai pahrgrofit un atzelt daschus pehbeja laika islaisios litumu nosajijumus, la ari wina ispididichanai laistas pawehes. Bet mineto litumu nosajijumu skaita daschi shmejas uf Somijas knashtes tuwaku sawenoschanu ar walfi, un ziteem ir tas noluhst, walfis warai dot libdsektus, apspeest isjebluchos pretestibu. Scheem pehbejeem nosajijumeem pehz wina dabas ir tikai pagaidu nosihme un Man buhs patihkami tos atzelt, tikihds Somijas generalgubernators Man sinos, la apstahki, turu debi wina islaischana notika, nowehtsi. Kas atteezas uf pirmlahrt mineteem litumu nosajijumeem, pee tureem peeder 1899. g. 3. februari islaische pamata nosajijumi par walfis, eestaitot Somijas leelknashti, islaischamo litumu formulechanu, zaurstatischanu un isstudinashanu, la ari 1900. g. 4. juni ja islaischais Manifests par kreewu walodas eeweschanu fenata, galwenas walbes un gubernas walfchu darbiba, la ari 1901. gada 29. juni ja apstiprinatais usflawu par tazu klawfibu Somijas leelknashti, — tad Esnu nolehmis scho walfis pamata litumu galwenos pamatus nepahrgrofitus atstahit spehla. Bet lai tomehr skaidri nosajitu salaru stary wis pahrejeem walfis litumeem un weetejeem Somijas litumeem, Esnu atstahit par eespejiamu, eewehrojot Mana Somijas fenata luhgumu, islaischi pawehli par lituma projekta fastahditichanu scho litumu norobeschochanai. Us Subhu atstahit pa laudamees, Es sagaidu, la Subh sawus spehstus leetoseet Subhu isstahitichanai peektichoscho swarigo litumu isdoschanai un samneezisto jautajumu apstahitichanai. Luhdu Deewu, lai Walfsch apgaismo Subhu soprabitibu un peesahli Subhu darbeem swehtibu. Isstahit Somijas faeimu par atstahit.

Peterburga, 30. nov. „Kreewu tel. agent.“ sino no pilnigi droshcheem anoteem, la semstu sapulzes, kuras atliktas uf nenoteiktu laiku, tikichot atal eesauktas wisdrihschak laika.

Peterburga, 30. nov. Generaladjutanta Kuro-pattina Wispawegafais sinojums Bina Majestati Keisaram no 28. nowembra: Nakti uf 28. nowembra par kausas sadurfmem nelahdu sinojumu nepeenahza. Nakti kala sneedfas pee 20 gradeem.

Rasana, 26. nowembri. Brihnumdaritajas Deewmahtes swehtibides jahdbibas isteesachana turpinas. Ischaitins isfata, la swehtibide esot sazirsta un fadedsinata. Ischaitins runa droshchi un nelauhigi, pubhedamees wihs zitus apsuhdsetos glahbt, isnemot til Matfimowu. Matfimows nolohdi, la tas nehmis dalibu pee jahdbibas un ap rahda, la tas polizija fisis un peespeests ta leezinat, la bihis usfahhtis ismellechanas protokolos. Ischaitins stary zitu pastahsta, la tas Samara usfuredamees dshiwojis labakas mebleias isfahbas un polizijai usfahdbiis pasi ar prasti wiltutu parafstu. Polizija to gribejuse jau apzeetinat, bet walfsch tizis wala zaur to, la polizijai eedewis 100 rublu un tad, pehz norunas ar poliziteem, no loga nolaipees gar truhbu sem.

Rasana, 27. nowembri. Kad Rasanas Deewmahtes swehtibides jahdbibas leeta teefas sehde no jauna bija atstahita, notika polizijamestera Panfilowa isklawfichinashana. Boniflowas stary zitu isfata, la par nosajijuma atflahschichanu japateizotees tam, la nemta prese — laitraksti palihga. Us

usajinajumu, lai peeteizas wif, kas to fina, peenahuschas daschados sinas no wifam pusem, kas tad tapuschas pahrebauditas. Matfimows atfahrtu, la polizisti wina breefmigi mozijuschchi. Ari firngalwe Schilling atfahrtu, la polizija wina draudejuse un wina fituse.

Rasana, 28. nowembri. Wifu deemu turpinajas teefas ismellechanana. Tapa apstahiti no swehtibides eerahne-juma norautee dahrgatmeni. Daudj briljantu bes pehdam pasuduschchi. Kur pate swehtibide palituse, naw isdbinams, laut gan daschos fihmes uf tam aifrahda, la ta fadedsinata, tatschu tas droshchi naw apgalwojams. Rahda muhkeete ap leezinaja, la atraste dahrgatmeni esot nemti no swehtibides. Eeweneeku isklawfichinashana beigujs.

Rasana, 28. nowembri. Ischaitina aistahwis Zalbergs, tureja kreetnu runu, kura gan nenoleedsa Ischaitina nosajijumu, bet tomehr atraidija faktu, la swehtibide buhiu fadedsinata. Weigas walfsch luhbfa preefch sawa klienta foda mihtstinaichanu, eewehrojot wina pahrezeios truhlumu. Komowa aistahwis, Uschakows, noleedsa wina klienta peedalischanos pee bahnizas aplaupischanas, tadehi la truhstot skaidru peerahdbijumu par to. Aistahwetajs dedfiga runa aifrahdbija, la Komows gan esot saglis, bet nehahds bahnizas laupitajs, walfsch fahstis aif nabadfibas. Pee tam walfsch notahdbija wina blafus teem sagteem, tas walfsa tofardes un reise ar to bauda fadedsinab zeenibu. Aistahwetajs sawa runa, kuru klawfijati usnehma ar roku plawfchichinashanu, luhbfa, lai wina klientu attahnotu.

Rasana, 29. nowembri. Zaur swehtinoto nolehmmu Bartolomejs Stojans alias Ischaitins un Komows aifstih par wainigeem, la isdarijuschki bes erotscheem bahnizas laupischanu un jahdbibu un pehz eepreefchejas weenoschanas eelaudamees aifsehgti katebrak, nolaupiuschki Deewmahtes un Pesitaja bides un swehtibides dahrgos rahmjos 100,000 rublu wehrtiba. Komowam atant pamihtstinajuschki apstahki. Matfimows ir wainigs par bahnizas jahdbibas slehpschunu, lai gan leetas apstahitus nepahhdams. Kuscherowa un Schilling wainigas, la naw par jahdbibu sinojuschas. Katedrales fargš Sacharows atahnots. Prezidents sawu topejo leetas atstahit nobeidsa feloscheem wahredeem: „Drihs mehš atstahsim sahli, no mums sagaida un muhs jautā, tur ir brihnischki par rahdbijuses brihnnumdaritaja Deewmahtes wirmameja bilde, kistigas tizibas dedfiga apfahgataja? Dsihi noleekuscheem galwas, mums beszeriba japatausta lameeschki, jo mehš nepehjam uf scho jautajumu aibildet.“ — Ischaitins-Stojans noteefats uf 12 gadeem pee spaidu darbeem un Komows uf 10 gadeem. Matfimows noteefats uf 2 gadeem un 8 mehnescheem arestantu rotā, Kuscherowa un Schilling dabu 5 mehneschus zeetumu. Materialees peerahdbijumi pa datai isnihzinati un dahrgleetas aidotas atpakal kosterim.

Dschibuti, 10. dez. (27. nov.) Admirata Fildsterfama Ballijas estabras nobata drihsunā dosees uf Madagaskaru.

Tientfina, 13. dez. (30. nov.) Deenwidos no Mufdenas lauja turpinas bes pahtraunuma. Kreewu armija, la dshir, sahahwot no 400,000 lahjneekem un 40,000 jahneekem. Wifas fihmes uf to norahda, la kreewi publesees Muldena paturet. Japanu rihfoshchanas uf to norahda, it la tee gribetu farihlot frejofschas kolonas, kas apdraudetu kreewu armijas jatifimes zelu seemetos no Tjelinas.

Londona, 13. dez. (30. nov.) Japanu wehtmeete Londona sino, la japanu aplentschanas armija 28. nowembri apschaudibama Selta kalnu, stipri sabojajuse besdrihs telegrafa staziju. Selta kalna nokahje aifbedsees arsenals.

Tokio, 10. dez. (27. nov.) Aplentschanas armijas smago leelgabalu komandants sino. Apshaudot 9. dez. (26. nov.) kreewu kara kugas Port-Arturas ostā, „Bajans“ tita ta kertis, la eesahka degt, swehtrees uf preefchpusti, pee kam gandrihs apgahfās. Bruwu fugi „Retowians“ un „Pol-tawa“ nogrimuschki uhdeni lihds pat komandas tornitim. „Balada“ un „Bobeda“ stipri noswehuschas uf stubres galu. Pa paifuma laiku abu scho kugu wirsdeki (wirsa) pa datai sem uhdens. „Beresweta“ wirsa tapat pa pluhdu laiku sem uhdens. „Gilsaks“ atrodas turu pee malas, noschkeebes uf weenu pusi, leefas, la tas gut uf sehres. „Sewastopole“ pa deenu stahw noentkurota ahreja reida, leefas, la tas no teel tapehz, lai iswahiritos no muhsu schahweeneem.

Londona, 10. dez. (27. nov.) „Nowoje Wremjai“ telegrafe no schejeenes: Admirata Togo flote, kurai nu wairs naw wadabfags stahwet pee Port-Arturas un gaidit uf kreewu estabras isbraufschanu, sapulzejas tagad pee Bestadoru salam, kuras steidfigi teel nozeetinat un eerihstotas par atbalsta punktu. Flotes preefcheje spehki, admirala Urtija wadiba, atronas pee Natuna salam. Kreiseri usluhsto Malatas un Sunda schaurumus, lai tur usgluhnetu Roschewstniska estabrai.

Berline, 8. dez. (25. nov.) „Lokal-Anzeigerim“ telegrafe no Tokio, la japanu leelgabaleem „203 metru“ augstaja kalna eespehams ari apshaudit un isnihzinat dshontas, kuras mehgina eewest Port-Artura promijantu.

Tokio, 10. dez. (27. nov.) Japanu leelgabalu laima „Saijen“ 17. nowembri usfrehja uf minas un nogrima. Leelaka data fuga kauschu isglahbta.

Tokio, 13. dezembri (30. nov.) (Reitera). Pehz sinam, kas peenahuschas no Mandshurijas armijas, 25. nowembri freifaja un labaja spahrnā bijuse dshrdama leelgabalu dunona lihds pusnaktij. Domā, la ta fihme, la japani drihsakā laika pahrees usbrukumā.

Schanghai, 13. dezembri (30. nov.) Japanu Mandshurijas armijas darbiba 26. nowembri aprobeschjās ar kreewu poliziju stipru apschaudifichanu. Domā, la japani nobomajuschki usfahht wispahreju usbrukumu. Pehz sinam uf Pekingas kreewi pehz 72 stundu ilgās fihwas zihnas atfahpuschees no Gunho upes deenwidus kraista uf seemekeem. Japani, la domā, jau pahgahjuschki usbrukumā.

Tokio, 13. dez. (30. nov.) Port-Arturas estabras apschaudifichana no japanu puses ar smagajeeem leelgabaleem wehl arween turpinas. Port-Arturas estabra gan laitam wairs nehuhs pehjiiga to usfahht pret japaneem. — Bruwu fugis „Sewastopol“ stahw pa deenu ahreja reida, bet pa nakti tas laitam atgreesisees ostā, lai nakti neiktu kertis no japanu minam.

Дозволено цензурой. — Праг, 30 ноября 1904 г.

Издательство и редакция: Эрнстс Платес. Удобритель редактор: Dr. phil. Arnolds Plates, Dr. philos. B. Sälts.

J. Tresselt. Grand Prix. **Fligeli un pianini.**
Dibinats 1835. g.

Zobu ahrista
L. Meerkalns
runajams no plifi. 9-1 un no 4-6
Marjas celā 9, df. 12, Restrowa namā. a280

Dshwoju tagad
Sworowa celā 8,
prestim Wehrmana dahrsam.

Zobu ahriste
Late Weibel.
Runajama; no 9-1 un 4-6.

Aju ahriste
Dr. med. L. Blumenthal,
peenemaju slimneekus Riga, Marjas celā 50, Stabu celas stahri. Pawila apteefas namā, no plifi. 10 lihds 11 preefch pusdeenas un no plifi. 5-6 pehz pusd. Swehtdeenas un swehtu deenas tikai no plifi. 11-12 pr. pusd.

Poliklinika
ahdas un dshinuma slimibās.
Riga, Schkubau celā Nr. 10.
Stary zitu ismellechanana ar elektrisku apgaisufichanu, ahrestichana ar elektrizitati.

Slimneekus peenemu latru deenu no plifi. 12-3 pehz pusd. un privatdshiwotli, Aleksandra celā Nr. 17, no pulstien 9-10 preefch pusd. un no plifi. 4-5 pehz pusd.

Dr. H. Simonsons.
Gelfschjās, faunuma, wenerisfās un dshinuma slimibās peewemu no 9-1 pr. pusd. un 5-9 pr. Ahrestiju ari zaur elektrizitati.

Dr. Wilh. Loewenberg,
Riga, Leelā Zann-celā Nr. 24, netahju no Daugawas turgus.

Isfitamos, ehdes, ahdas, faunuma un eefschjās slimibās no 9-1 un no 5-1/2 d.

Dr. B. Klein,
L. Zumprawas celā Nr. 7.
Peenemu slimneekus ahdas, faunuma, fihlifās, dshinuma un wenerisfās slimibās, itdeenas no plifi. 9-1 un no 4-9 watarā.

Dr. L. Gordon,
J. Kaleju celā 30, 1 trepi.
Telefons Nr. 2574.
Ahrestiju ari zaur mafahju un elektrizitati.

Peenemu slimneekus ahdas, faunuma, fihlifās, dshinuma un wenerisfās slimibās latru deenu no plifi. 9-1 pr. pusd. un no 5-8 1/2 waf.

Dakteris H. Lewy,
praktisfs ahristis,
Sworowa celā Nr. 6, prestim Wehrmana dahrsam.

Mahzefki
wat peeteitekos Stahrmuifschas feer-nizā, up. st. Альга Ауца, Куря. туб. pee B. Rubena.

August Mentendorff,
Nr. 18, Grehneeku celā Nr. 18, peedahwa wairumā un majās balās no sawas

kafejas dedsinatawas
ar elektrisku spehku dabisfi dedsinatu

kafeju
par wifadām zenam.

Sludinajumu ekspedicija
peenem sludinajumus preefch abu galwas pilsehtu awisem, la ari preefch wifas kreewu un ahrestiju preefch.

weetu apgahdashanas biroja
apgahda labi algotas weetas wifos atodos preefch kungeem un damam,

deeneefneeku apgahdashanas kantoris
„Micro“ — „Stelle“ — „Beela“ apgahda kreemus, labi cetehtus deeneefneekus, atrodas

Leelā Firgu celā Nr. 17,
partera,
esprestim leelajai Gildel.

F. Sicard.
Kurjemes pilsehtā ar 7000 eedshiwotajeeem sehli un sem labem nosajijumeem pahredodamas eenefigas

twaika dshinawas
ar wehla jahgetawu, schinkdelu un tola wifnas wafch. wafku un presi, la ari ar twaitu apstidama labi eerihfota wirtu, weenigā pilsehtā. Labas ehstas ar 3 puhruv. dahria femes 1/4 werst. no upes un 3 werst. no dshelshjela flazijas. Turwatas sinas wafneedi Stenbergs, grahmatoebis, sehstahlates pilf. walde.

Smalku ahdas pretschu
fabrikacija un nosiftawa.
Leelā iswehle

zela fomas
ar
peederu meem un ziti preefchameti.

Wafneesjant un islabojumi teel apstignit ispiditit.
Th. Wannag, Riga,
Aleksandra celā Nr. 21.

monaf
'dshinaj' awd 't' n' wofschjowog
'dshinaj' 'dshinaj' 'dshinaj' 'dshinaj'
'dshinaj' 'dshinaj' 'dshinaj' 'dshinaj'
'dshinaj' 'dshinaj' 'dshinaj' 'dshinaj'

qubuz goqoruz
unqubuz
nqum?
Ch. Watera

Mahzibas wehstules
grahmatwechana, stenografija, prakt. wehlinashana, atminā u. t. l.
Prospektus (ar autora gihmeti) latram isjuhsta par 7 kap. pahmaru
Adrese: C.-Порогпырр, B. Phansa Ocrp. № 29. Г-у P. A. Knoxe.

„Wadonis pa . . . . . Peterburgu“
ar deefuh. mahā 34 kap.

R.A. Knoke,
mahzibas wehstulu isdewejs.

Widsemes un Kurjemes
Dseefmu grahmatas
dashados sehjumos, sahlot no lehtakām lihds 8 rbf. 75 kap. gabala, ismekletos mufuros, eesetas spejeli schaja aroda strahdbajochās leelalās ahrestiju grahmatu seetuwes.
Zeen. publifu dara ufmanigu uf eesehuma gishumu un styrumu un ari peenehmigām zenam.

Ernsts Plates,
Riga, ppe Vetera kashnizas un Skahruu celā 13.

M. Buzlera u. beedr.
fotografisku peederumu
tirgotawa,
Riga, Aleksandra celā Nr. 31.

Peedahwojam fotografijas aparatus sahlot no 2 rbf. 50 kap. un dahrgatus, fihlilijas, wapirus un zitus peederumus, wifpufigā iswehle preefch amateereem un fotografisheem, eesahjejeem eemahjam fotografischanu un posneehjam latram wafahdbā padomu par brihnu.
Amateereem un fotografisheem lehtafais awots fotografisku peederumu eegahdashana.

Saundrehbi,
(Kroderu un zeurneeku atistikums),
la ari Kurjemes wafsi (wifnas sehweechu swahrtus) wehrtu weenmeht leelalās partijas. Dertes un adroses nobodamas schās awifes ehpedizijas sem „Atistikumi“.

Slidas,
fifninas,
behrnu
kamaninas,
schaujamo
pulweri,
strotis
un patronas
peenahwa par fabrikas zenam
M. P. Silleneeks.
Angtu dshelo, tehrauda, dshiwos aptalumu un sehku leetu weifalo,
Riga, Terbatas celā Nr. 7,
telefons Nr. 1949.

Ernstas Plates apgādība Rīgā, pēc Petera bānizās un Stahru eelā Nr. 13, tā arī viņās Latviesišu grahmatu pārdošanas dabujams

Saimneišu un Seltenu Kalendars

Swehtku dahwana.

1905. gadam

ar ilustracijam un diweem mahkšlas bilšdu peelikumeem.

Saturs:

Kalendarijs ar parastām kalendarija sinam.

Skeletonā:

Dnets. No Aturatera. — Mana jaunība. — Leišu dšeesmaš. J. Aturatera. — Genialās seewectes tragijms. Pehz Ellenas Key. — Vīgas. No Aspāšjas. — Kapa usraksts. No sweedru rakstniezes Selmas Lagerlöf. — Par abn dšimumu kopeju audstinašjann Somijā un wišpahrin. — * * * Diejols no Karla Kruhšas. — Amora pašs. M. Leepas. — Saule pazelas wirs kalna. . . No Biršneeku Sofijas. — Seewceišu literatura. — Bahrenes dšeeina. No Biršneeku Sofijas. — „Pas de chance“. Walsa Nordana. — Jf naktis dšeesmam. No Biršneeku Sofijas. — Seewceišu beedribas projekts. — Seewceišu kustiiba dāšjadās kulturās walstis. — Starptantiskais seewceišu kongrešs. — Seewceišu kustiibas kronika. No M. Jofaja. — Modernā seewecte dšejā. — Pafaka par klingeriti. Sazerejuse Dija Banga, Berlinē. — Pagahjiba. No Biršneeku Sofijas. — Wejelibas kopschana: Bariba. Baribas weelas. Pahstāts par tām. Ibdenejs baribas dāudjums. Gewehrojamatōs ušturas weelas. Ušturas weelu eedāišchana. Ušturas weelu isnihzinašchana pee ehdeenu pagatawošanas. Kā japagatawo ehdeens, lai tas nefaubetu baribas weelas un jiwels to waretu labaki ismantot. — Sludinajumi.

Bilšdu peelikumi:

1. **Ušsedejuse.** No A. Aši. 2. **Mahte un meita.** No Lebrenas (Lobran). Ubas uš smalla mahkšlas drūtas papira. 3. **Neuswarames.** No Teresas Feodorownas Rieš. 4. **Anatoms.** No Gabriela Wafsa. 5. **Škaištuma ideals.** No Waltera Kranes. 6. **Somu aktrise Elli Grahen.** No Edelfelta.
- Makša:** Broschets 40 lap., eeseets 75 lap.; pa pastu peesubtot weentahrschā sūhtijumā — broschets 48 lap., eeseets 89 lap.; apdrošinatā sūhtijumā — broschets 55 lap., eeseets 96 lap.; uš pehjamšu fanemat (съ назом. нар.) — broschets 65 lap., eeseets 106 lap.
- Išsūhta arī pret wehrtības eesūhtijumu pašmarcās.

Ernstas Plates,

Rīgā, pēc Petera bānizās un Stahru eelā Nr. 13.

Parafina eglischi swezes, stearina eglischi swezes, waska swezes, waska steebrus

wairumā un mašās dātās pa lehratām ženam peedahwā

H. A. Brieger, Rīgā

Stabu eelā 10, Balku eelā 1, Grehžneeku eelā 8.

J. E. Mufchke, Rīgā,

lampu un laternu fabrika.

Noliktawa Terbatas eelā Nr. 18,

peedahwā

par wislehtalam ženam wairumā un mašumā dāšchadās

lampas,

lampu peederumus tā: degšus, kupolus un žilindrūs,

laternus preelch sehtam, rijam un koridoreem,

lampu islabošjann isdara aštē un apšinigi,

wezu lampu pahstrahdāšchana uš jaunām konstruicijam.

Leels krahjums ameritanu un wahju šilemas

harmoniumi

no pašauls šlawenām galma ehrgelū un harmoniumu fabrikam

M. Hofberga, Esney Organ Co.

Hofberga ehrgelē teel spēhletas un apdrihtotas no šimeem šlawenu mahkšle- neeku un leetpateju.

Wairat tā 335,000 pahredotās Esney ehrgelē bēed pašchās sawu šlawu.

Harmoniumi no 45 rbl. šahst u. dāhrgat.

Pianini, šigeli pa wišādām ženam.

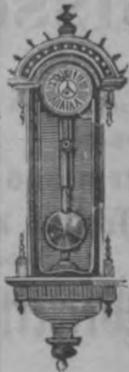
Prima fabrikati — mehrenas ženas — nomakša.

W. C. Kiessling,

Seelā Jekhaba eelā Nr. 3, kaisni blakus Birschaj. Telefons Nr. 2715.

L. Rosenthals,

Rīgā, Grehžneeku eelā 31. Peedahwā leelā is- wehlē par loti meh- renām ženam

kabatas pulksteņus

mašima šelta un šu- draba wahšos.

Tehrauda, nikelā, dublēšelta pulst- seņus,

tā arī

seenas un modina- tain pulstseņus da- reiši nohšletas uš iiggabeju galw.

Šif tam:

Žuwelus, šelta un šudraba prejes glihā isstrahdajumā,

alfenida prezes,

eelch un abriemju fabrikatus, tā arī alpaka šudrabu. Šhdama galda peederumus no Berendorfa metala preišu fabrikas Artur Krupp.

Konemot wairat uš reiši, ap- rehšinu kreetu rabatu.

Išlabojumus isdaru uš gal- wošchann.

Pašlellejumus pa pastu ispilba aštē un apšinigi.

Verruzin

šiprakā warschaju salwe dabujama pee

Alfr. Ch. Busch,

agr. Wetterich, Seelā Wīng eelā Nr. 8, pēc Petera bānizās.

Ch. Riegert,

Rīgā,

twaiķu škololabu fabrika.

Katru deenu

šwaigas konfektes.

Magasina: Ralku eelā, „Mei“ namā, Noliktawa: Seelā Sirgu eelā 28.

Gewehrojams lauzineekem!

Kapat peenahja apāšchā šhmetat šimtai

Seemas šwehtku eglischi isgresnojumi

glušči jaunos mašuros un peedahwā preelch lauku cepirtumeem ihšā laikā:

Briljanta šwaigšnes, šelta engelus, ledus puķes, ischeekurns un bumbas, šelta un šudraba šehdes, šifla angus un putnus, šifla šwaigšnes un puķes, engelū mašus, wafsa engelus, tonf- štu pamedeenus preelch ehrtas isarešnojuma peestip- rinašchanas pee eglites, šelta un šudraba šuhnas, tā behweio „lameta“, lapinu šelta un šudrabu preelch walreekšu apšeltišchanas.

Eglischi kulturišchūs, eglischi swanus

bagatigā iswehlē, tā arī

parafina šwezites

un kalamas dšels eglischi turetāšus, šuri arween leetojami u. t. t. Parauga šūhtijumus isdara pa pastu uš pehšamatšu (Rachn.)

Johannes Mitschke,

tehrauda preišu un eeroišu noliktawa, mahšu un šehku leetu magasina Rīgā, Kungu eelā Nr. 11, telefons 539.

Otrās

Riģas Krahj-Nīsd. Sabiedr.

telpas atrodas

Štivorowa eelā Nr. 6,

prešim Wehrmana dahrsam.

Kafe atwehria katru deenu no 10—2 deenā.

Par noguldijumeem Sabiedriba makša 5%, — 6%, par gadu, uš krahjgrahmatinām 5% un uš telošča rehšina 3%.

Katru noguldijumu atmakša pehž eespehjas tuhlt beš usteišchanas.

Wišī noguldijumi šwabadi no krona nodokteem.

Drošchības šapitalš ar 629 beedru garantiju 480,017 r. 50 l.

Waldes preelchneeks: eand. jur. G. Kempelo.

Waldes lozeki: mahšneeku meistars P. Nadšus, namdaro meštars R. Wīrs, notara palihšs J. Šutalts, mahju ispašchneeks J. Waquers.

Sudrabs — weenmehr nauda!!

Preišu leelā krahjuma un paš- tadwofchās konturenēs deht mehš nolēšwam no 15. oktobra šh g. pahrdot par wislehtalo ženu.

Wišu šifai par 8 rbl. 50 kap. ar peesūhtišchannu isšūhtam 11 wehrtigās, nelad sawu ženu nēšawdejšchās

leetas: 1) šlaisu tungu waj damu šudraba 84. promes beesu labatās pulstieni, wislehātās konstruicijas, remontoars (ušweil. beš atšehgas), 2) šlaisu jaun-ameritana šudraba bortu šehdi, šura nelad nepaleel melna (pēc domu pulstiena aun-ameritana šelta šafsa šehdi), 8) 6 šudraba 84. promes dāšchadus brelotus, 9) šlaisu šelta 56. promes grešenu ar afmeni waj abriemes ahdas papirošu malu, 10) engļu tehrauda labatās naši un 11) šlaisu ahdas portmanēju, abriemes isstrahdajums, ar 6 no- dālam, mehanisku atšehgu, šura atrodas šautšchola štempele ar pašlehtaja wahru, tehuwa un šamilijas wahru. Wišu šifai par 8 rbl. 50 kap. ar peesūhtišchannu uš mahšu rehšinu. Katrs pulstiens libš nosūhtišchana ir uš rūšpigalo noregulets un rakšifli teel gal- wots uš 6 gadeem. Lās pašchās leetas ar waleju tungu waj damu pulstenti no melna šob- nara tehrauda, paššitamās maršas „Wet“ 5 rbl. 25 kap. Ar šegtu melnu pulstieni „Wet“ 6 rbl. 25 kap. Pēc melna pulstiena 6 šudraba brelotu meeta teel arī dotš brelols — šompas waj arī žis šas, šoti dāišch Substijums teel šdaris uš pehjamšu un beš peemāšas. Pašlelle- jumus šūhtam adrešes: Въ главнѣмъ складѣ Женевскѣхъ и американск. часовъ. Товарищество „Бостонъ“ въ Варшавѣ и Швейцаріи.

Wišretus ženu rapdātajus isšūhta beš makšas.

Beš rista: Ja pulstiens waj leetas nebuhtu labas, tad winas atmainam waj arī nemam atpatal un atmāšojam naudu.

Par ihšām garantē šikai tad, ja uš katra gabalina atrodas šehhlard. mahšas bilde.

Šanno ihšfelleš no nepahršehjamas wehrtības ir Dr. Obermeyers

Herba seepes.

No dandš abriemju uš labato eeteitās Herba seepes pahšpehš wišus ihšchinesišos ihšdeltus pret šausu un šlapjo ehdi, piwneem lahšumeem, dāšchadeem isšimeem, ahdās neesēšchann, blašfgam un šitem ahdās nethrimneem.

Kā labatās dšeechchanas ihšdeltis pret latru ahdas isštumu ir Herba seepes uš galwošchann glušči nēšahdīgas un neašahš uš weelas ahdas nēšahda eespaiba, beš gan mašgajotees ar wīnām, tā ar labatām šaletes šeepem, dara ahdū šewšchē gludu un šmaltu, tā arī bod gihšim baltu ihštatu.

Pehž maš leetošchanas jau labatec panahšumi.

Dabujamas wišās apweelās un apweeku preišu širgotawās Galwena noliktawa preelch Kreenohas: W. Schneider, Rīgā Šchūhnu eelā Nr. 1.

Balkin's beedr.

Lauksaimneezības

modernēezības mašinu

noliktawa

RĪGĀ

Balkin un beedr.,

Lauksaimneezības un modernēezības mašinu noliktawa,

Rīgā, Karla eelā Nr. 9, ee-ja no Štaltu un Rihšinu eelam,

peedahwā:

„Avance“ gehpetu šulmašchinas

uš šobišču šehgereem, weegli dārdi- namas ar 2 šeb 3 širgu gehpeteem.

Hekšetu mašchinas

dāšchadās leelumos.

Šhindelu mašchinas

ar ehweelchchanas eetatī un beš.

Pilnīga galvošana.

Lühr & Co., Rigā,

Leclā Smilšu celā Nr. 7,
Rīgas vežakā šujmašīnu pārdošana
peebahā leclākā iſwehlē glibtas un iſturigas

Šujmašīnas

ar jaunākem pārdojumeem no paſaules ſlavenākām fabrikām, par
wiſlehtākām ſenam pee pilnīgās, wairaf gadu galwoſšanas.

Rehtafās ſenas.

Jannatwehrtā Wines fotografefšanas eſtahde

Rigā, Marijas celā Nr. 8.

Wines fotografefšanas eſtahde peebahā Rigās un aptahrtēs gobatai publikai wiſadus barbus glibtā un mahſlīgā iſſtrahdajumā, no la ſeen. publika war pahrlēznatees. Lai eepahrtēs ar manu fotografefšanas eſtahdi, es preefſch pīrmeem teibs mehneſcheem eſmu paſeminājis ſenu.

1 dūzis
wiſtāgimetnu . . . . . 2 rbl. 50 ſap.
kabinēgimetnu . . . . . 6 " "
paſtartes ar gimetnem 1 " 50 "

Stolenu gimetnes vreeſch tramwojeem par 20 ſap. gabalā, 6 gabali 40 ſap. — Paſee'inajumi ar krihtu, tuſchu un uhdens kraſam no 3 rbl. 50 ſap. lihdj 50 rbl. Bre gruwam no 25—100 perſonam uſnehmums par walti ſem Bojarſki-Schleifera paſcha wadības, las no Wina Keiſariſkās Aughtības Keiſerlāna Feomantineeta dabuſis krihtu abatu ar Wina Aughtības wahda pīrmeem burteem par paſneegto albumu ar fotografefjam no Beſorifſteem manerweem un paradem Pleſlawā.

Bojarſki-Schleifers.

Latweeſchu laufſaimneezības laifraſts

„Semkopis“ 1905. gadam

Ļā lihdj ſchim paſneegs rakſtus par ſemkopiſu, kopkopiſu, biſch-
kopiſu, laufſaimneezību, dohrſkopiſu un ziteem laufſaimneezības
ſareem, beſ tom ſneegs pamohjības iſ mahruhpneezības, put-
kopiſas, medneezības, ſiwkopiſas, wahrdū ſaſot, publeſees muſhu
laufſaimneelus, aſſrahdit uſ wiſu, ſas ween waretu lihdset
pawairot latwiu ſemkopiju eenehmumus.

Semkopiſa eet zītās ſemēs ar miſlu ſoleem uſ preeſſchu,
mebs eſam teem politufchi eepalat, neprotam iſſetot wiſus
apſtahtus til iſwehziģi tā ziti ſemkopi, tee prot lebtaki raſchot,
luht, tadekl mums „grubti laiti“. „Semkopis“ ſenſiees
ſcho robu iſpildit; zentigam ſemkopim tadeht neber noſchehtot
pahris ruktus ſawu ſnaſchānu papildinoſchānā. Par laifraſ-
ſteem iſdota nauda daudſtahtīgi atmoſkojas.

„Semkopis“ ſneegs it ſewiſchki ſinas par wiſeem
waldības ſoleem, ſuri ſimejas uſ wiſu ſaimneezīſto dīhwi, tā
ari apzereš ahrſemju notikumus, ſuri ween ſatara ar walſti,
lauf- un laufſaimneezību.

„Semkopis“ eewehros muſhu ſemkopiju teefſlās waja-
dības un paſneegs rakſtus un padomus ari iſ teefleetu ſinatnes.
„Semkopis“ tā ſelgawās laufſaimneezības Beedribās
organs paſneegs pehž eephejas jo beehſi ſinojumus par minētās
Beedribās iſmehginajumu ſaimneezības darbitu un panahluweem.

„Semkopis“ pēegreſis ihpachū wehribu jo ahtakai
un plaſchakai laufſaimneezības raſchojumu tirgus ſinu paſneeg-
ſchānā un mehginaš žaur to laufſaimneelus iſſargat no daſcheem
ſaudejumeem.

„Semkopis“ ſelos, topat tā lihdj ſchim, jo uſmonigi
muſhu praktiſto, ihpachi laufſaimneezības beedribu darbitai.
„Semkopis“ jo projam eewehros ari muſhu pagafu
paſchwaldības un ſaimneezīſlās dīhweš jautajumus.

„Semkopi“ pabalſta daudj lihdſtrahdneeki, ſpezialiſti
daſchados laufſaimneezības ſaros.

Rahloſchā 1905. gadā „Semkopis“ neſis ari iluſtrāzijas
— ſimejums par ſaunokām laufſaimneezības moſchinām,
rihtem un ziteem uſ laufſaimneezību ſimejoſcheem preeſchmeeteem.

„Semkopis“ iſnoht weenu reiſi nedelā un maſā:
beſ peefuhtifchānas — par gadu 2 rbl., par pusgadu 1 rbl. 10 ſ.;
ar peefuhtifchānu pa paſtu — par gadu 2 rbl. 80 ſap., par
pusgadu 1 rbl. 50 ſap.

Sludinājumi „Semkopi“ maſā 10 ſap. par ſihlu rakſtu
rindinu; preeſchpufē 20 ſap.

„Semkopja“ 1894., 1895., 1896., 1897., 1898.,
1899., 1900., 1901., 1902., 1903. un 1904. gada
gabumi weht dabujami pilnīgā ſaſahwā, par 2 rubti ga-
balā; pa paſtu peefuhtot 2 rbl. 50 ſap. gabalā.

Eewehrojot to, tā ſludinājumi par laufſaimneezības ra-
ſchojumu peebahwajumeem un wajoſdību peepraſhumeem ſoti
wehžina tirdſneezības ſatiſmi paſchu u laufſaimneezību
ſarhā un tā peepahlihdj laufſaimneekem poſcheem paturei to
pehnaš teefu, ſura tagad eeripo it newajoſdigi daſchado uſpīrjeju
un wiſutaju labatās. „Semkopis“ dēd no 1. janwara
1905. gada ſaſhot ſaweem laſtkājeem teefību

par brihwu ſludinot
uſ laufſaimneezību ſimejoſchos ſludinājumuſ.
Gada aboneenteem 5 reiſes gada, it reiſes pa 6 rindinām (ā 10 ſap. wehri.)
Pusgada 2 " 1/2 " 6 " (ā 10 ")

Apſteleſjumi ſaiſdara pee laika, lai peefuhtifchānā
neželtoš nelahdi lawekki. Wiſlabali, ja ar apſteleſjumeem
areeſchās taſſni pee „Semkopja“ eſſpedižijas, Rigā,
Leclā Kehtinu celā Nr. 29, waj ari ſelgawā,
Katofu celā Nr. 46.

„Semkopja“ iſdeweš: oġronomš J. Piſſeneekš.

Derigas Seemas ſwehtku dahwanam!

**Cruſta Plates apgahdibā, Rigā, pee Petera baſnijas
un Škahrāu celā Nr. 13,
iſnahlufchās grahmataš no 1901.—1905. g.**

Jannas bilſchu grahmataš:

	ſap.
31 jankās behrības	20
Kuſtoni un ſwehri bildēs	20
Kuſtoni bildēs un dſeja	20
Sueegbaltite	20
Muſhu mahju kuſtoni, broſcheta 40 l., kartoneta	45
31 ſwehri dahra, broſcheta 40 l., kartoneta	45
Behruu grahmata iſ laimigām deenam	60
Kuſtonu walſis bildēs	120
Wiſjannatā abeje ar bildem. Septitā pilnigi pahſtrahdatā druſa Alhdſeta noſtahtti. Pehž angļu rakſmeela Kupera (Cooper) I. daļa: Swehtkawejs uſ kara tekam	10 25
Anna Karenina. Lewa Tolſtoja romans. I. daļa	60
Angļu dahreš. J. Pengrota-Sweſchā ſahdits un aplopts. Wadons ſem- un dahſkopiſeem pee eeneſgu angļu dahriju eerihkoſcha- nas, apſtahdifchānas un aploſchānas, lihdj ar praktiſteem aiſrahdijumeem, ſas jaewehro angļu iſleetojot mahjurihā un tirdſneezībā. Ar 50 ſimejumeem. Broſch. 60 l., kartonets	75
Auſtruma ſemju zelojums, Wina Keiſariſkās Majeſtates Keiſara Nikolaja Alekſandrowiſchja. Krewu walodā ſaralſtiſis Knāſ E. Uchomſkiš. I. daļa 150 ſap., II. daļa	100
Baltijas jaunā pawahru grahmata ſaimneezem un ſeltenem. No- derigatee rezepti gahrdū ehdeenu pagatawoſchānā ar ſime- jumeem	80
Deeneſta lihgumi pehž Wiſſemes ſemneetu lihgumeem. Roſas grahma- tina ſaimneekem un deeneſtajeem. Saſtahdita no otrās Semneetu Wiſteekas preeſchſehdetaja Peterſena	20
Dſeſnu Pahrs. Garigas un lahžigas dſeſmas ar notem un teſtu. Redigets no Oſkara Schepſty I.—IV.	100
Gliht- un ahttraſtiſiba (ſahwais rakſis) ſolam un mahjam 4 turſos. Saſtahditjis K. Apins	15
Grāſ Monte Kriſto. Romans no Alekſandra Dimā (Dumas). Maſā: 3 daſas 2 rbl. 40 ſap.	80 Katra daļa 30
Pluſtreš wadons pa Rigu	30
Kugeneeta wadons jeb roſas grahmata preeſch kapteneem, rehde- reem, eſportereem un imporetereem. Saſtahditjis walſtepa- domneekš J. Breiſchš. Maſā kartonets	200
Lemermuras lihgawa. Waltera Stota ſaſtiš, latwiſti no A. Deglawā	75
Mahjſaimneezība un Pawahru mahſla. Roſas grahmata ſeltenem un nama mahtem wiſos jautajumos par glihtu, maſku un eeneſgu mahjſaimneezību. Ap 1100 ehdeenu rezepti. Glihtā ſehjuma	300
Mahſlern wadons. Praktiſta roſas grahmata mahſdereem, iſ- lahrtu gleſnotajeem, ſeltitajeem, bronſtajeem u. t. t. Ar 23 ſimejumeem. Pehž paſcha praktiſteem iſmehginajumeem ſaſtahditjis un ſimejis Roberts Hagens	50
Mahſtiģi mehſli dahſkopiſā no Profeſora Dr. Paula Wagnera Maſks un Worzš. Puitu ſaſtiš ſeptinos nedarbos no Wilhelma Buſcha. Tullots Apafijas	40 Kartonets 50
Padomi planſhu ſimeekem no Dr. med. G. Wieldau Paſtara deena Pompejos. Romans no G. L. Bulwera. Tull- ojuſe Apafija	60 80
Pils pee Meinas. Romans 3 daſas no Bertolda Auerbacha. Aſiſtiſtiſis Auguſts Deglawš.	60 Maſā latra daļa 50
Planſhu dilons un ahtſneezības lihdſekki no Dr. med. G. Wieldau Prežibās. Burleſka 3 zehleenos no Dubura un A. Deglawā	40
Seedi un pehrles. Iſlaſti ſaſtiš, dſejas, derigi padomi un ilu- ſtražijas iſ Saimneekſchu un Seltenu Kalendara gada gab- jumeem I. II. III. IV.	20
Seewete. Romans no Helenas Böhlan. Tullotjis J. A.	50
Trihš unſteeteeri. Wehturiſki romans 2 daſas no Alekſandra Dimā (tehwā). Latwiſti no Auguſta Deglawā. Ar iluſtra- žijām.	80 Maſā latra daļa

Par prezes labumu teek
galwots.
Operu glahſes, barometri,
termometri, ſimeſchānas pee-
derumi, kompaſi, tahſſtatamās
truhbas.

Carl Bertels.
Fotografiſti aparati ar
wiſeem peederumeem pa fa-
brikas ſenam.

Carl Bertels.
Ralku celā Nr. 18.
Optika, fotografija,
elektrizitate.

Nedelās nahkuſchām

flimneekem
peebahwā

leclā iſwehlē:
Gumijas gultu
eeleekamoš,

weenā piſe un dubulti ar gumiju
pahrwilktus.

Saiſhku wati.
Saiſhku gaſi.

Saiſhkus, ſaneta, n. arlija,
parta, aubefla,
gaſes un gumijas.

Droſchības adatas.
Maksimā, wannu un
iſtabu termometrus.

Schwamjus.
Froteſch. dweelus.
Maſſchalkas.

Gultu ſchiberns, ſojauſa,
metala
un gumijas, ſahter no 90 ſap.
par gabalu.

Bidetus, no 2 rbl. 75 ſap.
ſahtot.

Gaiſa ſpilweenus.
Ledus maiſinus.

Gultas ſilditajus,
daſchados pagatamojumus.

Emarhduſchās.
Beſsmakas iſtabu
waterkloſetus, 7.50 ſ. par
gabalu,
n. t. t. u. t. t.

peebahwā:
gumijas preeſchu un
dhirurgiſku inſtrum.
ſpezialwehtals

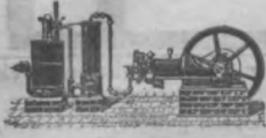
Christian Seelig

Sehtaba celā Nr. 16,
Grehſineeru celā Nr. 1.

Akziju fabeedrības

„Arthur Koppel“

Leclā Jelaba eclā Nr. 30, filiāle Rīgā, telefons Nr. 1158, tā pašstamās Schweizijas firmas Schaffhausenā F. & C. Bieglera general-pilnvarneeks peedahwā:

Sauggas-
Naftas-
Petrolejas-
Benzina- un
Spirita-

motorus

wiſos leelumos.

Kā gandrīš wiſi Schweizijas, tā arī ſhee ir eewehrojami zaur ſawām labām ihpaſchibam, tā:

- Weenkahrschu, glihtu konstrukziju,
- Leelako darba ſpehju,
- Blufu, weenadu gahjeenu,
- Masu materiala noletoſcham,
- Leelako dſenamō ſpehku un mehrenām zenam.

Spezialfirma lauru dſeſſzetu daſchadeem mehreem, keegelu un torſu maſchinam, pumpeem, lofomobilem, ſchofejas un zetu buhwes maſchinam, brunu naudas ſtapjeem, elektriſtām un mekaniſtām eetaiſem daſchadā leelumā.

Zenu rahditaji kā arī ziti noteikumi teek pefſhtiti par brijwu.

Lehtas

10%

lehtaki aprehkinam

1. dezembra

12. dezembrim

uſ wiſām muſſu bagatigā krahtuma

prezem,

iſnemot uſ ſkaidra niſkela wahra-

meem tranſeem.

Ed. Udam & Co.,

Leclā Smilſchu eclā 8.

deenas!

10%

lehtaki aprehkinam

1. dezembra

12. dezembrim

uſ wiſām muſſu bagatigā krahtuma

prezem,

iſnemot uſ ſkaidra niſkela wahra-

meem tranſeem.

Ed. Udam & Co.,

Leclā Smilſchu eclā 8.

l. ſpezialmagafina preeſch mahju un kehku eerihkojumeem.

Lehti! Gewehrrot! Lehti!

Lihš 23. dezembrim pahrdodu par wehl nekād bijuſchām lehtām zenam ſawu kōti leelo krahtumu:

Wilnas ſtofus, melnus, baltus un krahtaimus,

koſtimu ſtofus wiſajannaſos muſturoſ u. krahtās,

Sihda ſtofus preeſch bluſhem un ſwahreem,

flaneli un bois preeſch weſchās un oberoſ,

ſatenus, muſelini un kretonus.

flaneleti un parkus jaunatoſ muſturoſ,

Audeklu prezes,

Gardinas ſewiſchti leclā iſwehle,

Gultas ſegas peluſe, piſe un watekus,

Samuel Isaacsohn, Rīgā,

Nr. 7, Wehwern eclā Nr. 7.

NB. Godatu publiku daru uſ ſcho apſinigo ſlubinajumu uſmanigu, tā ka zaur ſcho reto gadijumu ir iſdewiba Seemas ſwehtiku dahwanam eepirkteſ pa uſ-ſrihtoſchi lehtām zenam deriguſ ſtofus, par ſo lubſju pahrliezinatees.

Wagonu fabrikas „Beniks“

laukfaimneez. maſchinu un rihku noliktawa,

Rīgā, Leclā Smilſchu eclā Nr. 9,

peedahwā zeen. ſemtopjeem par wiſlehtakām zenam

Kulamas maſchinas,

dhſchanaī ar rotu un ſirgu, konstruktas uſ weenkahrscheem lodiſchu, ruſku un miſina rinka ſwehres lehgereem, pehž iſwehles.

Gehpeles ar ſegteem ſobu rateem.

Wehtijamas maſchinas wiſadoſ leelumos.

Wiſadu ſiſtemu arklus, ezeſchās un ekſtirpatorus.

Ekſelu maſchinas.

Muſſu maſchinas pagatawotas kōti aturati iſ wiſlabata materiala, tā ka par wiſnu labumu un iſturibu pilnigi galwojam.

Manā drufatawā, burtu leetuwē un foto-kimigrafiā, Rīgā, pee Petera baſnižas un manā grahmatu pahrdotawā, ſtahnū eclā Nr. 13, kā arī wiſās zitās grahmatu pahrdotawās dabujama:

Wiſemes wezā un jaunā

Laika grahmata

1905. gadam.

Makſā neceſeta 100 ekſemplari 5 rbi., neceſeta 10 l. gabalā.

Ernsis Plates.

Grahmatu drufatawam, litograpijam, grahmatu ſektu-
wem, kartonaſchu fabrikam
tuhtu dabujamas
par eewehrojami paſemina-
tām zenam

- 1 Apſeltijumu preſe BB 18x22 cm.,
- 1 Stanzmaſchina CA 190 mm.,
- 1 Balanſa preſe monogramu ſpeſchanaī CH 70x50 mm.,
- 1 Gludinaſchanaſ un paſ- preſe KF 50x40 cm.,
- 1 Perfereschanaſ maſchina 61 cm.,
- 1 Kartona ſchkehres 92 cm.,

Hugo Herm. Meyer,
Rīgā, Teatra bulwari Nr. 3.
Dabujamas wiſas papira ruhpneezibas maſchinas, tā arī maſchinas preeſch wiſām ruhpneezibas eetaiſem.
Lehtakās zenas.

J. Redliha Anglu magafina

Seemas ſporta peederumu krahtjums.

Slidas wiſās eſoſchās ſiſtemās, da-
mam, lungeem un behrneem.

Sneega kurpes meſcha, ſporta- un mehibas noluhſeem.

Buras iſmehginata konstrukzija ſlidu un ſneegu kurpju ſkrehejeem.

Eſkimofu kapes,

ſekes,

zetkanlu ſilditajus un t. t.

ledus kalna kamanas.

Rennwolf-tuhru-kamanas.

Rokas un kalna kamanas behrneem.

Nirga

Reku-Weeſona ſatiriſkaiſ humoristiſkaiſ Kalendars 1905. gadam ar bagatigu un daubſpuſigu ſaturu 10 loſfnes beeſ.

Gewehrojamakaiſ ſchi aroda kalendars, makſā 30 lap.

Dabujams: Rīgā wiſās leclakās grahmatu tirgotawās, deſ tam wehl paſahwigā krahtumā, Peterburgā pee Aug. Deubnera, Waktā pee W. Rudolffa, Walmceerā pee Straſtina, Zehſis pee J. Dſola, Leepaſā pee S. Ruhtes, Aſputē pee W. Altberga, Limbaſchōs pee J. Welkifa un Tukumā pee J. Birgala lgeem un daubſ zitās grahmatu tirgotawās Baltijā.

G. Gulenbergā-Puhziſchā grahmatu tirgotawa Rīgā, Terbatas eclā Nr. 24.

Tabaka

no paſiſtāmām deentwidus ſabrilam dabujama latru deenu ſwaiga.

Ceteiſ ſauſus zigarus no Sawauera, Wündela, Scho-
ſera un tā taſlal.

Leela pihpju un zigaru ſpiju iſwehle.

Sultan,

Meſandra eclā Nr. 3, Tronamant-
necla bulwari Nr. 25. Telefons 2934.

K. Lorch & beedr.

Baltijas fabrikatu noliktawā dabujami

wiſadas ſortes

andekli,

liuu un pakulu dhjas par ſabrilas zenam

pee **K. Lorch & beedr.**